

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Pars Prima. Strenæ in Communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

PARS PRIMA.

Strenæ in Communi.

STRENA I.

Spiritualis Circumcisio.

Non ero contrarius Apostolo intonanti Galatis
5. cap. *Si circumcidamini Christus vobis nihil pro-*
derit. Si dixerō. Nisi circumcidamini Christus
vobis nihil proderit. Ille enim de Judaica, ego
de Christiana: Ille de carnali, ego de spirituali
affirmo circumcisio, sit enim suæ etiam animæ & spiritui cir-
cumcisio, & sicut nihil profuisset nobis Christum natum, passum,
mortuum fuisse, nisi & nos cum illo renascamur, patiamur, &
moriāmur, sepeliāmur, & resurgamus; mortui peccato in vitæ
novitate ambulantes: ita nihil nobis contulerit ejus circumci-
sio quam nostri causâ hodie suscepit, nisi & nos fuerimus cir-
cumcisi, nisi ut passionem, ita & circumcisionem in nobis cir-
cumferamus, non carnalem verò sed spirituales, quæ est in ve-
teris hominis expoliatione, malarum concupiscentiarum re-
fectione, mentisque totius renovatione, quod usque adeò neces-
sarium est, ut nisi quisque ita fuerit circumcissus, ad plenam &
perfectam, quæ erit in altera vita ab omni carnis corruptione &
mortalitate, pervenire non possit: ita enim Ezech. 44. *Omnis*
alienigena incircumcissus corde non ingredietur in sanctuarium me-
um. Sed proh dolor, nec enim frustra lamentatur Jer. 9. *Omnis*
domus

A

domus

domus Israël incircumcisi sunt corde. Et cap. 6. Ecce incircumcisa
 aures eorum, & audire non possunt. Multi, quorum D. Stepha-
 ni Act. 7. servit increpatio. *Durâ cervice, & incircumcisis cor-
 dibus, & auribus, vos semper Spiritus S. resistitis.* Sanè eò jam
 Christianam rem videmus rediisse ut si mores affectusque spe-
 ctes, vix à Paganis & Gentilibus distingvi valeant, imò Ethni-
 corum multi castius, magis sobriè, justè vivant. Dabo itaque
 vobis pro Sreua artificium Spiritus circumcidendi, sed prius
 de illius necessitate. Dixi Gentiles castius, justius, & magis
 sobriè vivere ne videar asperè locutus, uno saltem exemplo id
 ipsum illustro. Refert Plutarchus Themistoclem Athenien-
 sibus pro Concione dixisse, se consilium reperisse quòd sum-
 mopere ad dignitatem utilitatemque Atheniensium pertine-
 ret, sed id esse ejusmodi ut in publicum proferri non expediret.
 Populus ergo censuit ut uni Aristidi rem indicaret, si id probaret
 ille, probaturos omnes. Aperuit Themistocles Aristidi, se de
 incendenda Hostium navali statione cogitare: sic enim fore
 ut Athenienses totius Græciæ dominio potirentur. Aristides
 ad populum prodiens dixit. Re, quam machinatur Themis-
 tocles, neque compendiosiore esse, neque iniquiorem. Hoc
 est, consilio Themistoclis neq; utilius quidquam, nec eodem
 iniquius. Audito iniquitatis nomine Populus, vetuit ne super
 ea re verbum faceret Themistocles. Quis hunc amorem justiti-
 æ inter Christianos facilè reperiat? quis ita horret nomen in-
 justitiæ, quotus adeò reperitur amans innocentiam, ut obla-
 tam sibi insignem utilitatem cum injustitia, rejiciat? Virtus
 post nummos, Christiani, agitur de prædiolo acquirendo, nulli
 fraudi parcitur, agitur de lucro misero nullum vitatur perju-
 rium. Quot crimina quotidie Mercatores, quot Opifices, Ju-
 dices, Causarum Advocati committunt? quot, usuris, rapinis,
 cruore pauperum sua lucra augent? Ad summam utilitatem
 Athe-

Athenienſium pertinebat quod Themiftocles intendebat, Athenienſium, quibus non fides Chriſti, non lex Divina, non ſupplicia æterna fuerant nota, quia verò cum iniuſticia conjunctum fuit, ne quidem ſunt paſſi verbum de illo fieri. Ideòq; juſtiſſima eſt contra nos Dei ira, & niſi hæc vitia in nobis excindere curaverimus graviffimum imminet iudicium. Nemo ſe fallat, ut quia Chriſtianus, quia baptiſatus, quia Sacramenta frequentat, ſi eſt iniuſtus & Gentilibus deterior, ſalvandum ſe putet. Exemplo ſit nobis populus Iſraëliticus. Fuit ille magoà DEI clementiã de toto mundo ſelectus, ut eſſet ſingulariter illius & peculium Domini cenſeretur. *Omnes mare rubrum tranſierunt, omnes in nube baptiſati ſunt, omnes eandem eſcam ſpiritualem manducaverunt, & potum ſpiritualem biberunt.* Omnes circumciſionis Sacramentum ſuſceperunt, nihil eis hæc omnia profuerunt ut dicit Apoſt. 1. Cor. 10. ſed proſtrata ſunt in deſerto corpora eorum, perierunt ab Exterminatore, excluſi ſunt à terra promiſſionis. *Hæc autem in figura noſtri contigerunt.* Hæc ſcripta ad noſtram corruptionem. Nemo igitur Eccleſiæ Sacramentorum ſocietatem, & participationem ſibi profuturam exiſtinet, niſi vitæ novitati, & morum correctioni det operam. Nemo quia natus, circumciſus, & paſſus eſt Chriſtus ſperare ſalutem debet, niſi ei ſimilis eſſe ſtuduerit, niſi intus renascatur, & circumcidatur, & Chriſto commoriatur. Alioqui idem illi eventurum quod Iſraëlitis circumciſis ut in ſæculi deſerto pereat, nec ad illam ſecundam & beatam circumciſionem perveniat, ſed ut ait Propheræ Ezech. 28. *Morte incircumciſorum moriatur.* Omnes vitis illius, quæ Chriſtus eſt, palmites: omnes membra corporis eſſe volumus, ſed quomodo id fieri poteſt? cùm palmites qui in vite ſunt, Pater coeleſtis Agricola purget, Joann. 15. ut fructum ampliorem afferant. Nos autem & foliis & pampinis abundamus, purgantis

& refecantis DEI Patris manum molestissimè ferimus, imò averfamur, nec eam sustinemus. Purgare nos illa vult ab amore divitiarum, & bonorum præsentium inordinato & perverso affectu, eò bella tendunt, vastitates agrorum, direptiones, militares executiones. Præscindere à nobis noxias carnis voluptates laborat, quando pauperiem & morbos immitit, à nimio nostri nos amore conatur revocare, per varias humilia- tiones, & dejectiones, & ecce nihil aliud quàm DEO obmur- muramus, & per impatientiam reluctamur, adeò fructum plu- rimum non afferimus, ut pro uvistantùm labruscas profe- ramus Isai. 5. An non ergò impendet nobis, quod apud Joann. Christus cap. 5. ait. *Omnes palmitem in me non ferentem fructum, tollet eum Pater meus, &c.* Id sanè restat, & timere debemus, ne quando à noxiis & superfluis sarmentis purgari & præcindi nolumus, nec fructum adferre studemus, toti simul abscinda- mur, nò in futuro tantùm, sed hìc quoq; ab ipsa vitis Christi socie- tate & incidere permittamur in hæreses, imò Atheismos. Dum e- nim puram, circumcisam, & bonam habere conscientiam negli- gimus, & eam à nobis repellimus, fit, hoc præsertim sæculo, ut fi- dei naufragium patiamur. 1. Tim. 1. Certè ut parcat hìc nobis longanimitas DEI, manet nos sanè atrocissima & horrenda in futuro sæculo refectio & circumcisio, vel potius amputatio, quando à bonorum omnium cœtu, à bonis omnibus, atq; à DEO ipso bonorum omnium auctore & fonte, per divinam sen- tentiam penitùs abscindemur. O quo igne ibi ardebunt recisi palmites isti! ò quantum & quàm grave non ex fœno tantùm & stipula, sed ex vasta lignorum & sarmentorum strue orietur in- cendium! ò quanta tunc uret flamma, cui tanta nunc corruptio- nis nostræ, quam nunc circumcidere & sanare nolumus nutri- menta præparamus! ò quàm torquebunt, & in quanta tor- menta vertentur noxiæ istæ & luxuriantes cupiditates! quas hìc,
nihil

nihil eis denegantes fovemus, & in immensum augemus. Sic ostensâ circumcissionis hujus necessitate, audite ejus artificium, & in quo ipsa consistat.

Circumcidamus affectus nostros & corda nostra, & Divini timoris gladio malarum cogitationum, & cupiditatum omnium intemperantiam abscindamus. Non ambulemus post concupiscentias nostras, nec in viis cordium nostrorum nec in intuitu oculorum nostrorum, Eccl. 18. Non faciamus quæcunq; placeant, non cogitemus quæcunque volumus, non loquamur quidquid in os venit, sed ut artificium clarius fiat, in quædam præcepta est distingvendum. Circa tria ergo potissimum hæc ars versatur, circa membra nostra seu corpus, affectus, & bona externa.

Quod attinet membra corporis nostri, & sensus exteriores. Adeo natura humana peccati morbo infecta est, ut vix quidquam in ea sit quod spiritali circumcissione non egeat, quâ noxia subtrahantur, & salutaria relinquuntur. Docet hoc D. Bern. serm. 1. de Circumcis. ita loquens. *Et nos Fratres circumcidi necesse est, non literâ, sed spiritu & veritate, circumcidi non uno membro, sed toto corpore simul. Licet enim magis in ea parte in qua mandata est Judæis circumcisio, regnet additamentum Leviathan, quod à malo est, & amputari debet. Universam tamen occupat carnem, à planta pedis usq; ad verticem capitis non est sanitas in nobis, non est aliqua pars qua non sit hoc veneno tabida. Propterea sicut parvulus in fide, & dilectione populus congruum sibi mandatum exigue circumcissionis accepit, sic ubi crevit in virum perfectiore toto jubetur corpore baptisari, qua totius est hominis integra circumcisio. Hinc est quod Salvator noster & circumcidi octavo die, & post annum trigessimam dignatus est crucifigi, ubi in pœnam corpus omne distensum est, cujus similitudini mortui complantamur & nos, &c. Sic ille.*

Circumcidendi ergo primùm sunt Oculi, quorum

circumcisionem Propheta sic à DEO petebat Ps. 118. *Averte oculos meos ne videant vanitatem.* Sed hic iterum videamus Ethnicos, ne fortè nos superaverint. Curt. in Alex. Refertur Alexander Magnus dixisse. *Dolores oculorum sunt Persica puella, sed ego eas tanquam statuas inanimas praterco:* nimirum ab iis avertendo oculos. Scribitur de Scipione Affricano, quòd captam in Hispania nobilem, & pulcherrimam puellam conspiciere vix voluerit, sed viro cui desponsata fuerat, intactam reddiderit. Oculos incircumcisos habent illi, quos D. Petrus. 2. Petr. 2. dicit, habere *oculos plenos adulterii & incessabilis delicti.* Cujusmodi & fornicaria illa habebat, de qua Sapiens Prov. 7. *De fenestris adium suarum prospiciens, videt parvulos, considerat vecordem juvenem, &c.* Sed modò plorandum cum Jeremia cap. 9. *Ascendit mors per fenestras, id est, oculos, qui quasi fenestras sunt domus. Et ingressa est domos nostras. Quid ex eo? idem quod ex furis ingressu. Thren. 5. Oculus meus depradatus est animam meam.*

Circumcidendæ etiam *Aures* ne otiosis verbis, ne detractionibus, ne impudicis, ne adulatoriis, ne pravis consiliis, aditum præbeant. Ad quod Salomon inducit, cum ait Eccl. 28. *Sepi aures tuas spinis, & noli audire linguam nequam.* Ad detractiones quasi surdus efficiaris, sic audies extra culpam, ac si non audires quando aliter nec prohibere loquentem, nec evitare vales. Si non pudet in hoc Sanctos imitari, saltem pudeat non imitari Gentilem Ulysem, qui malo alligatus, audivit Sirenium cantus quidem, sed his contemptis Syrtes prætervectus evasit qui etiam fociis contra vocem prospexit illecebras, dum aures eorum cerâ impactâ præcepit obturari.

Circumcidendus quoque *gustus* ut victu simplici contentus exquisitos sapes, cupedias, atque varia genera deliciarum, tanquam carnalium hominum inventa, superbiz & elationis fomenta, libidinum irritamenta, detestetur. Hæc enim præci,

præcipit Apostolus. Rom. 13. quando monet, *ne carnis curam faciamus in desideriis.* Coloss. 3. *Vt sapiamus quæ sursum sunt, non quæ super terram.* 4. Reg. 4. Non gustemus mortem quæ est in olla hujus carnis. Job. 6. Non gustemus quod gustatum affert mortem. Non sapiamus quæ sunt carnis sed quæ Spiritus Dei. Cogitemus, voluisse Christum bibere amarum passionis calicem vino myrrhato cum felle mixto atque aceto potatum. Recordemur absynthii ejus & fellis, nostrumque cibum ac potum amaritudine passionis ejus temperemus: Sobrii simus & saporem in spirituali edulio collocemus. Sermo Dei, oratio, fraterna admonitio, Sacramentorum usus nostri delectent cordis palatum.

Circumcidendæ sunt *manus* ne aliena rapiant, ne pauperibus eripiant, ne servos & mercenarios operis sui præmio spoli-ent. Potius ad pauperes sunt extendendæ, uti Mulier illa fortis, quam adeò commendat Sapiens in proverbii cap. ult. facere solita est. *Manum suam aperuit inopi, & palmas suas extendit ad pauperem.* Imitemur Patrem nostrum coelestem, *qui aperit manum suam & implet omne animal benedictione* Pl. 144.

Præter hæc circumcidenda est *lingua*, quæ Jacob. 3. *maculat totum corpus nostrum, & inflamat rotam natiuitatis nostræ inflammata à gehenna.* Rota natiuitatis nostræ est corpus istud cum quo nati sumus, quod ab ortu ad mortis usque occasum rotæ instar per continuam inconstantiam & varietatum volubilitatem versatur, & hæc rota ignibus infernalibus accensa non cessat mille modis maledicta congerere, mentiri, calumniari, lites movere, cædes struere, & quasi incendio suo quæcunque attigerit, involvere: eo modo, quo, si rotam pice perlitam & incensam circumagas, quæ ædes, horrea, sylvas, & oppida integra flammis voracibus absumat. Contra hanc de cælo petendum cum Propheta auxilium Pl. 140. *Pone Domine custodiam ori meo, & os meum circumstantia labiis meis.* Est

Est & alia interior *affectuum* nostrorum & desideriorum circumcisio: latet enim in corde nostro concupis cendi appetitus, qui carnalium affectuum & cupidinum est origo, à quibus omnia scelera prodeunt, ut ambitio, libido, avaritia, ira, invidia, contentiones, inimicitia &c. Hæ namque pestes ex corde nostro oriuntur dicente Domino Matth. 15. *De corde exeunt cogitationes male, homicidia, adulteria, supra, falsa testimonia &c.* Cum ergo hæc omnia mala ex corde nostro veluti ex teterrimo fonte scaturiant, necesse est, ut ad licalis hujus arboris radicem securis apponatur, ut radice utrunque abscissa, malorum quoque germina extirpentur. Hoc enim est quod Moyses olim populo præcepit Deut. 10. *Circumcidite præputium cordis vestri & cervicem vestram ne induretis amplius.* Quod quidem Divinæ legis præceptum Apostolus explicuit & implevit 2. Cor. 4. cum se occulta dedecoris abdicare testatus est. Hoc autem facit quisquis omnia peccati germina ex corde pullulantia gladio Divini timoris abscindit. Hanc cordis circumcisionem postulabat Propheta Regius, Pl. 50. *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis.* Quod ubi obtinuerat, exclamavit præ gaudio & dixit Pl. 83. *Cor meum & caro mea exultaverunt in Deum vivum.*

Tertiò etiam *bona externa* circumcidenda sunt, ut intra suam se quisque mensuram contineat, & ad ea quæ vires suas & facultatem superant, extendere se non audeat. Ita se Rex ille Sanctus continebat Pl. 130. *Domine non est exaltatum cor meum neq; elati sunt oculi mei neq; ambulavi in magnis, neq; in mirabilibus super me.* Sic etiam Apost. se continebat 1. Tim. 6. *Habentes alimenta & quibus tegamur, his contenti simus.* Hæ namque naturales sunt divitiæ, hic usus vitæ, hæc virtus, hæc natura postulat, quibus olim contenti homines fuerant, cum juxta præscriptum naturæ viverent. Cætera verò quæ postea in mundum invecta

invecta

inveſta ſunt, partim hominum intemperantia, partim terrena prudentia excogitavit. Natura enim præcipuè quærit quæ Sanctus ille Patriarcha optabat Gen. 28. *Si Dominus dederit mihi panem ad vescendum, & vestimentum quo operiar.* Et Salomon Prov. 3. *Divitias & paupertatem ne dederis mihi, sed tantum victui meo tribue necessaria.* Quod si hæc regulâ usum vitæ metiamur, bone Deus, quanta in domibus opulentorum inveniemus quæ oportebit refecare! quot genera indumentorum quibus corpora non teguntur sed gravantur, quot peristromatum & aulæorum formæ quibus muri & lapides vestiuntur dum Christi pauperes frigore consumuntur! quot ciborum, cupediarum, deliciarum, atque odoramentorum species! quàm multis esurientibus reficiendis, quot nudis vestiendis illa sufficerent, quæ tu cum summa pauperum injuria inaniter & turpiter profundis! Notum est illud S. Ambrosii. *Pasce fame morientem, si non pavisti, occidisti.* Contra tales ita fulminat S. Basil. hom. 6. in diceſcentes avaros. *Esurientis est panis quem tu retines, nudi est velis quam in arca custodis, discalceati calceus qui apud te marcescit, egentis argentum quod tu inſassum terra possides. Quare, tot injurioses hominibus quot poteras opem conferre.* Quocirca hanc moralem circumcissionem benè servant, qui voluntariam Paupertatem amplectuntur, & relictis omnibus, nudi nudum Christum sequuntur. *Optimè,* ait Bern. serm. 1. de Circumcis. *Circumcidit nos, & superflua refecat universa, voluntaria paupertas, penitentia labor, regularis observatio disciplina.* Hanc amplexus est Christus D. qui dicit Pl. 39. *Ego sum mendicus & pauper, & in laboribus à juventute mea.* Et Luc. 9. *Vulpes foveas habent, & volucres cali nidos ubi ponant pullos suos: Filius autem Hominis non habet ubi caput reclinet.* Hanc elegit Apostolorum Princeps Ad. 3. *Aurum & argentum non est mihi.* Hanc Doctor Gentium 1. Cor. 4. *Usq; in hanc horam & esurimus & sitimus & nudi sumus.* Hoc præ-

præscriptum à Domino discipulis Luc. 9. Ut non possiderent aurum, neque argentum, neque duas tunicas &c. Nec verò Sancti tantum hanc rerum temporalium abdicationem & circumcissionem sunt amplexi, sed etiam Gentiles multi. Nota est Diogenis egestas ejusque dolium. Nota est Crateris quem D. Hieron. scribendo ad Paulinum, refert magnum auri pondus abjecisse, cum ad Philosophandum pergeret Athenas, eò quòd non putaret, se simul divitias & virtutem posse possidere & Aristides vir summus Athenis in tanta paupertate vixit, ut in attrita lacernula incederet, frigusque & famem domi sæpè pateretur. Narrat D. Chrysof. lib. 2. contra Vituper. vitæ Monastic. lib. 4. de Thebano Epaminonda, quòd in concionem vocatus venire non potuerit, quia vestem lacerat, nec aliam habuit quàm indueretur. Scribit etiam Valer. Max. Publicolam posteaquam in ipsa urbe Roma ter Consul fuisset creatus, in tanta postmodum egestate mortuum, ut sumptu publico debuerit mandari sepulturæ. Hi confundent in die Judicii Christianos, qui divitiis & bonis temporalibus inhiant, qui congregant & thesaurifant, qui superfluis abundant, qui nihil minùs quàm hanc moralem circumcissionem cogitant. Studeamus huic circumcissioni, amputemus omnia superflua & noxia. Corrigamus affectus nostros. Castigemus cupiditates nostras, frænemus desideria carnis: Ita futurum est ut ad illam circumcissionem perveniamus, ubi non solum omnis cupiditatum nostrarum intemperantia, sed etiam omnis laborum & dolorum, lacrymarum, & ærumnarum molestia, non ferreo aut lapideo cultro, sed plenissimæ felicitatis gladio resecanda est; cum vocem illam jucunditatis plenissimam audire à Domino merebimur. *Euge serve bone & fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui, Matth. 25.*

STRE-

S T R E N A I I.

De Nomine JESU.

Nomen novum & à sæculo non auditum in strenam vobis offero. Est enim Jesus idem quod Salvator, ut ex ratione ab Angelo allegata manifestum est. Cùm etenim S. Joseph Virginem S. deserere cogitaret apparuit illi Angelus Matth. 1. cum his dictis. *Joseph fili David noli timere accipere Mariam conjugem tuam: &c. Pariet filium & vocabis nomen ejus Jesum, ipse enim salvum faciet populum suum à peccatis eorum.* Hanc salutem, hanc gratiam, hanc libertatem, hunc denique Salvatorem hæcenus non agnovit mundus. Fuerunt quidem & alii Salvatores, ut Joseph, Gedeon, Jephthæ, Samson, David. Sed qui temporalem tantùm procurarunt salutem non verò æternam. Quinque libros Moyses de lege Domini scriptos reliquit, sed in illis vix aliud, quàm vineas, oliveta, domos, rura, pecora, sospitatem, pollicitus est, juxta illud Isai. 1. *Si volueritis & audieritis me, bona terra comedetis.* Quia enim carnalis ille populus spiritualium bonorum dignitatem aut ignorabat, aut parvipendebat, aut certè negligebat, terrenorum verò bonorum magis amore capiebatur, ideò hæc ipsa pro illa temporis ratione maximè lex divina promittebat. Qualis ergo erat salus quam lex tẽpore illo suis cultoribus promittebat, tales erant & Salvatores, quos aliquando Deus ad salutem illorum destinabat, nempe temporales, qui non veram, solidam, æternamque salutem; sed fragilem, caducam, & cum ipso corpore perituram præstabant. Jesus autem ideò Salvator dictus est, quia spiritualem & æternam salutem nobis contulit, & non tantùm nos à malis liberavit, sed etiam ab omnium malorum causa, nempe peccato. Illi alienum fundendo sanguinem, suis pacem & salutem pepererunt, hic

B 2

verò

verò novus Salvator fundendo proprium. Illi certis quibusdam Civitatibus & Provinciis, hic autem toti planè mundo hanc libertatem & salutem attulit. O novum nomen, novam salutem, novam Divinæ pietatis gratiam! Quia igitur hoc est *nomen novum* juxta Scripturam Isai. 61 *quod os Domini nominavit*, etiam nos hoc nomen Strenæ loco vobis offerimus. De quo nomine multa quidem dici possent, tantùm quædam sub triplici capite proponemus. Quorum primum erit de dignitate, excellentia, & reverentia hujus nominis. Alterum de virtute & efficacia. Tertium de dulcedine & suavitate.

Quod primum attinet, dignitas nominis, ab Authore peti desumiq; solet, quòd hoc nomen inditum sit non temerè aut casu aliquo, non humano sensu aut suffragio delatum, non privata auctoritate ambitiosè usurpatum, sed divinitus & à Deo ipso impositum, nec qualitercunq; & usitatâ providentiâ, sed per specialem revelationem & Angelico interveniente ministerio. Nec MARIÆ Virgini tantùm, priusquàm in utero conciperetur, sed etiam Josepho. Neque verò hoc nomen illo tantùm tempore, quo sic ab Angelo est appellatum, nobis insinuatum est, sed & indè à primi hominis lapsu prædictum ac promissum Gen. 3. Prædixit enim DEUS se *inimicitias* positurum *inter serpentem & mulierem*, inter semen illius & hujus, caputque serpentis conterendum. Promisit etiam in hoc benedicto semine Gen. 18. omnes gentes benedicendas, sed nec fidelibus & Israëlitis tantùm, verùm etiam ipsis Gentilibus per Sybillas, hoc nomen Salvatoris revelatum fuit. Extat enim apud Euseb. in Orat. Constantini Imperatoris carmen Sybillæ Erithrææ cap. 18. Cujus initiales literæ in unum collectæ hæc in se verba comprehendunt. *JESUS Christus DEI Filius Servator*. Quod Sybillæ carmen ne quis ab aliquo religionis nostræ homine conscriptum, & alieno editum nomine suspicetur, Constantinus citatæ Orationis cap. 9. etiam Ciceronem id vidissè, legissè, & carminis elegantia delectatum in
Roma.

Romanum vertisse sermonem suisq; scriptis attextuisse restatur. Hujus quoque nominis dignitas ex eo patet, quòd cum varia in Scripturis nomina Deus & Dei Filius sortiat, vocatur enim Dei Filius, Verbum Patris, Emmanuel, Adonai &c. nullum tamen sit ad cujus pronuntiationem genua flectamus, vel profundæ humiliationis edamus signa, nisi ad hujus nominis prolationem juxta illa D. Pauli verba Philipp. 2. *In nomine Jesu omne genua flectatur, caelestium &c.* cujus hæc ratio dari potest. Quia tale honoris signum non solum in reverentiæ, sed etiam in grati animi officium Christo Deo propter redemptionis & saluationis nostræ beneficium exhibeamus. In aliis siquidem nominibus sola Christi gloria, non etiam salus nostra designatur. At nomen JESUS, Salvatorem sonat, quo nomine & ipsius gloria, & salus nostra continetur. *Non est enim aliud sub celo nomen datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri.* Act. 4. Cum igitur hoc solo nomine constet nostra salus, etiam ad hujus solius nominis honorem assurgimus, & genua flectimus, Divini Numinis Majestatem reverentes, & pro salute nobis per hoc sacrum nomen impensa gratias agentes. Hoc enim nomē gloriosos alioqui titulos Angelorum superat, dicuntur namq; Dominationes, Throni, Potestates, Virtutes, Cherubim, Seraphim, nullus tamen eorum Salvatoris titulum accipere meruit. *Non est Salvator,* inquit Osee 13, *præter me.* Hoc nomen unicum & singulare nomen super omne nomen, sive quod in terris, sive quod in cœlis, sive quod in præsentibus, sive quod in futuro nominabitur, uni DEI Filio proprium. *Tanto quippe major Angelis effectus est* Hebr. 1. *quanto differentius præ illis nomen hereditavit.* Quis non ergò hic cum Propheeta exclamet. Psalmo 8. *Domine DEUS noster quàm admirabile est nomen tuum in universa terra!* Imò & in Cœlis, & apud inferos, gloriâ ejus plena sunt omnia. Et terra quidem tam mirabili quotidie tot peccatorum conversione ac liberatione, Cœlum tantâ Electorum & Salvatorum

gloriâ : Inferi , tot olim Patrum inde ereptorum beneficio. Tartara deniq; ipsa , tot debellatorum dæmonum plena victoriis, An non ergo dignum est ut in nomine JESU omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium &c. ut omnes illius Majestatem honorent, venerentur, adorent, utq̃ue omnis creatura subiciatur, serviat, & obediat. Deniq; *omnis lingua*, nolit, velit, dæmonum etiam ac reproborum, *confiteatur & clamet*, quia *Christus JESUS est in gloria Dei Patris*. An non meritò Dominus per Isaiam cap. 45. *Mihi curvabitur omne genu, & omnis lingua jurabit*. An non meritò Micheas cap. 6. *Curvabo genu DEO excelso*. An non meritò Propheta Regius Ps. 61. *Nonne DEO erit subjecta anima mea ab ipso enim salutare meum*. Quasi diceret. Ipse est JESUS Salvator meus. Pulchrè D. Ambrosius in Ps. 18. *Quanta fecit DEUS judeo dicere, & non flexi ei genu, sed flexi ei postquam se humiliavit*. Quasi diceret. Fecisti me, & fecisti mundum propter me. Dominum orbis me constituisti, & non genu flectens adoravi te, ac postquam te vidi pro me humiliatum, plagatum, crucifixum, id est, postquam te ostendisti verè JESUM & Salvatorem meū, stare non potui sed tanto amoris pondere victus, in terra prostratus, adoravi te. Nō desunt qui erga Dominos & Benefactores gratitudinē testantur apertione capitis cū eorum nomen audiunt. Si hæc reverentia Principibus tantilli beneficii intuitu exhibetur, quid nos tantæ salutis auctori & libertatis nostræ vindicæ exhibere decet? Quid enim per JESUM nacti sumus? quam dignitatem adepti? *Fecisti nos* inquit Joannes Apoc. 5. *DEO nostro regnum & sacerdotes, & regnabimus super terram*, imò super cœlum. Per te enim Domine regnum, per te Sacerdotium, per te DEI amicitiam & pacem, per te Spiritum S. per te dignitatem adoptionis hæreditatisq̃ue filiorum DEI, per te veniam peccatorum, per te Angelorum contubernium, per te deniq; immortalem gloriam, & confessum ad de-

xteram

xteram DEI Patris, adepti sumus. Veniant ergo omnes Gentes quascunque fecisti, plallant & adorent coram te Domine & glorificent nomen tuum. *Juvenes etiam & virgines, senes cum junioribus laudent Nomen Domini quia exaltatum est nomen ejus solius. Pl. 148.*

Jam secundo loco dicendum est de hujus nominis virtute, potentia, efficacia. Potentiam verò & efficaciam hujus nominis declarat Sapia Prov. 18. cum dicit. *Turris fortissima nomen Domini, & Jer. 10. Magnus est tu, & magnum nomen tuum in fortitudine. Quis non timebit te o Rex Gentium? Vis potentiam videre, virtutem, efficaciam istius nominis? Mala omnia depellit, aufert, dissipat, bona omnia confert & conciliat, invictos, insuperabiles, inexpugnabiles reddit. Primum itaq; ægros sanat, leprosos mundat, visum cæcis restituit, claudis gressum præbet, paraliticos confirmat, mortuos suscitatur; in nomine JESU Nazareni, inquit Petrus Act. 3. surge & ambula, Et Act. 4. Notum sit vobis omnibus quia in nomine JESU iste adlat coram vobis sanus. Et Dominus Marc. ult. In nomine meo demonia ejicient &c. In hujus nominis virtute prostravit inermis David armatum Philistæum, cum ait 1. Reg. 17. Tu venis ad me cum gladio & hasta & clypeo, ego autem venio ad te in nomine Domini exercituum. Ita Joann. 18. & cohortes militum cum proditore Judâ ad Christum capiendum venientes, nominis hujus virtus atque potentia retrorsum egit. Hoc Reges nomen salvat. DEUS, inquit Psalmista 13. in nomine tuo salvum me fac. Hoc nomen Gentibus est timori Pl. 101. Timebunt Gentes nomen tuum. Hoc nomen auxilium præbet afflictis Pl. 123. Adjutorium nostrum in nomine Domini. Hoc nomen dæmonibus est terribile Psal. 101. Sanctum, & terribile nomen ejus. Hoc nomine omnia à Patre obtinentur. Joann. 15. Si quid petieritis Patrem in nomine meo dabit vobis. Hoc rursus nomine justificamur & sanctificamur.*

Abluti

Abluti inquit Apost. 1. Cor. 6. estis, sanctificati estis &c. in nomine Domini nostri JESU Christi. Hoc nomine salvamur Heb. 4. Non est aliud datum nomen sub celo in quo nos oporteat salvos fieri. Et Joël. 2. Omnis qui invocaverit nomen Domini, salvus erit. Et Jer. 14. Tu autem in nobis es Domine, & nomen sanctum tuum est super nos. ne derelinquas nos Domine DEUS noster. Iterum, Hoc nomine, peccatorum omnium, quamvis gravium & enormium, fit remissio Pl. 24. Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo. Denique hoc nomine superamus adversarios nostros. Pl. 19. Hi in curribus & equis, nos autem in nomine Domini invocabimus, &c. Postremò hoc nomine Philosophi & Sapientes hujus mundi sunt victi, de quo præclarum extat exemplum apud Sozomenum lib. 1. c. 17. de duobus Philosophis, qui duorum Senum simplicitate cum illis differentium ad fidem sunt conversi, quorum quidem Senum unus Philosopho præcipiebat in nomine D. JESU Christi ut audiret: alter verò in eodem nomine præcipiebat Philosopho ne loqueretur. Tantaq; vis horum verborum in Senibus fuit, ut utrumque vicerint, qui tamen priùs nec per Concilium quidem Nicææ exactum, cui interfuerant converti poterant. Quia verò Sathanas hujus nominis virtutem & potentiam non ignoravit, sed suo magno malo jam diu expertus est, ideò ad illud ipsum opprimendum & extingvendum totum concitavit orbem, Judæos, Gentiles, plebem, Monarchas, Philosophos, Hæreticos, eosque omni armorum genere, furore, crudelitate, ingenio, arte, fraudibus muniivit. Ego, inquit unus Act. 20. inter omnes astimaveram adversus nomen D. JESU Nazareni debere multa contraria agere, quod & feci. &c. Verùm extingvere, & opprimere hujus nominis gloriam, & virtutem, nullo modo potuerunt. Hic triumphalis ille titulus quem Pharisæi abolere nequiverunt: quod enim scripserat Pilatus Joan 19. scriptum remansit. JESUS Naz., Rex Jud. Inò quantò magis Tyranni oppri-

opprimere hoc nomen conati, tantò illustrius reddiderunt. Quisquis ergo acerbissimas Sanctorum passiones & cruciatus cogitas, exquisitissima miraris supplicia, qualia quantaque in sæviciem ingeniosa impietas & crudelitas excogitare potuit & infligere, in his tam fortiter toleratis & superatis contemptis, vim hujus nominis & insuperabilem potentiam contemplare. O verè gloriosum & triumphale D. N. JESU CHRISTI nomen! ô verè potens, atque invictum! Verè *turris fortissima nomen Domini* Jer. 10. *Verè Domine magnus & tu es, & magnum nomen tuum in fortitudine.* Confugiamus igitur in omnibus necessitatibus nostris, periculis, tentationibus, ad hoc sanctum & invictum nomen, velut ad fortissimam turrim & insuperabile præsidium. Frequenter hoc nomen invocemus, dicamusque cum Pl. 59. *DEus in nomine tuo saluum me fac.* Et Pl. 30. *Fortitudo mea & refugium meum es tu. Propter nomen tuum deduxisti me.* &c. *Exaudiat nos Dominus in die tribulationis, protegat nos nomen DEI* Jacob Pl. 10. Quisquis enim testelai. cap. 5, ambulavit in tenebris, & non est ei lumen &c. *Speret in nomine Domini, & innitatur super DEum suum.* Sanè testatur D. Chrylost. Hom. 9. in epist. ad Coloss. Super neminem unquam infirmum nomen JESU piè & sanctè invocari, quin sanitatem, si ei expediat, consequatur. Sed fit malitià & infidelitate nostrâ, ut evanuerit jam quodammodo hujus nominis virtus & potentia, & tam rarò apud nos sese exerat. Nam quomodo sine fide invocatum & prolatum non proffit, docet Lucas in Act. 19. ubi adjuratus in hoc nomine Sathanas dixit, *JESUM novi, & Paulum scio, vos autem qui estis?*

Jam tertio dicendum de dulcedine & suavitate nominis JESU. Rectè enim Bern. serm. 15. in Cant. *Nullum in sacris paginis reperies nomen, scilicet Divinum, quod non aut Majestatis potentiam, aut pietatis gratiam sonet.* Et quidem nomina olim in ve-

C

teri

teri lege DEO attributa, plena sunt Majestatis, terroris, ac formidinis, ut cum dicitur, DEUS, Magnus, Potens, Excelsus, Fortis, Zelotes, Adonai, DEUS Sabaoth, DEUS Deorum Dominus, DEUS ultionum, Visitans iniquitates, DEUS scrutans corda & renes, Terribilis super omnes Deos, Ignis consumens, Auferens spiritum Principum. At nomen istud benedictum JESUS, nomen est pietatis, benignitatis, indulgentiæ, misericordiæ, charitatis, gratiæ, dulcedinis, suavitatis. Significans nimirum reconciliatum nobis DEUM Patrem, placabilem, indulgentem, benignum: qui prius ob peccata nostra iratus, terrorem & mortem ingeminabat. Fuit aliquando tempus cum diceret Jer. 18. *Ecce ego fingo contra vos malum, & cogito contra vos cogitationem.* At nunc. *Scio inquit cogitationes quas ego cogito super vos cogitationes pacis, & non afflictionis.* Jer. 9. Quoties in veteri lege minabatur. *Semel descendam inter vos & delibor vos de superficie terra.* At nunc Matth. 20. *descendit ad nos DEI Filius non ut pereat mundus sed ut salvetur, & animam suam det promulgis.* Olim propèerat, ultionum Dominus, longè à peccatoribus salus. At per Filium DEI Hominem JESUM factum, facta est peccatoribus salus. Id quod olim prævidens David Psal. 34. agebat. *Dic animæ meæ salus tua ego sum,* quasi diceret. Satis diu hætenus dixisti, Ego Dominus omnipotens, terribilis, fortis, &c. Abscondantur hæc nomina potestatis, majestatis, terroris, & exhibeatur illud nomen gratiæ, misericordiæ, & benignitatis. Veniat JESUS, veniat DEUS Salutis, veniat Salutare Dei & Salus mundi.

Hujus nominis dulcedinem gustaverat Propheta, Ps. 134. *Laudate Dominum quoniam bonus, quoniam suave nomen ejus.* Et alius qui sic dicit, Isai. 26. *Nomen tuum & memoriale tuum in desiderio animæ meæ.* Et rursus alius. Abac. 3. *Ego autem gaudebo in Domino, & exultabo in Deo Jesu meo.* Et Eccli. 24. *Spiritus meus super mel*

per mel dulcis. Hæc est illa dulcedo quam montes stillaturos prædixit Joël cap. 1. Hic mel de petra, oleumq. de saxo durissimo fugitur. Deut. 32. Hæc illa dulcedo de forti egressa, mel inquam de ore leonis à Samfone interfecti, Judic. 14. Hoc illud dulce oleum de quo Cant. 1. *Oleum effusum nomen tuum.* Et reatè oleum juxta S. Bern. Serm. 15. in Cant. *Oleum enim tria habet, lucet, pascit, & dulciter ungit. Ita hoc nomen lucet prædicatum, pascit recogitatum, lenit & ungit invocatum. Nec tantum oleum, sed oleum effusum usquequaq. nempe de calo in Judæam, de Judæa in omnem terram excurret; effusum sanè quod non solum celos terrasq. perfudit, sed aspersit & inferos. Quam hoc oleum carum, & quam vile? vile, sed salubre. Si vile non esset, non mihi effunderetur: si salubre non esset, non me lucraretur. Et quid mirum si sponsi effusum sit nomen, cum ipse quoq. effusus sit. Nam semetipsum exinanivit Philip. 2. ideoq. ait Psal. 21. *Sicut aqua effusus sum.**

Lacteam & mellifluam hujus olei dulcedinem expertus est Apostolus, in cujus ore oleum hoc natabat. Hinc ita frequenter in epistolis suis hoc dulce nomen scriptum reliquit; juxta quorundam enim supputationem, ducenties & eò amplius illud nominavit. Sanè apud Corinthios agens non se aliud scire judicabat, quàm JESum Christum & hunc crucifixum. D. quoque Joan. Evang. adeò frequenter hoc dulce JESU nomen in ore habuit, ut illud non minus quàm ducèties quinquagesies scriptis suis inseruerit. Quàm avidè hanc etiam dulcedinem imbibe- rat S. Eustochia, in cujus mamillis multis post annis ab ejus martyrio, inventum fuisse scribit Alanus Copus. lib. 3. Dialog. cap. 29. Quàm hæc dulcedo affecerat palatum D. Bernardi loc. cit: cum ait. *Aridus est omnis anima cibus, si non oleo isto infunditur, insipidus est, si non hoc sale conditur. Si scribas, non sapit mihi, nisi legero ibi JESum. Si disputes, aut conferas, non sapit mihi nisi ibi sonuerit JESus. JESus mel in ore, melos in aure, jubilum in corde.*

Divus quoque Augustinus lacteum hoc nomen cum ipso lacte, instillante piâ matre, sic combiberat, ut nullus quoque illi saperet liber, quantumcunque elegans, in quo hoc nomen non legeretur. Ut ipsemet de se testatur & confitetur in libro 3. suarum Confessionum cap. 4. Tanta porro est hujus nominis dulcedo, ut instar generosi & suavis vini mentes hominum potenter inebriet. Docent hoc Apostolorum & Martyrum exempla, de quibus legitur Act. 5. *Ibant Apostoli gaudentes, à conspectu Concilii, quoniam digni habiti sunt pro nomine Jesu contumeliam pati.* Et Paulus. *Non solum alligari, sed mori Act. 21. inquit, paratus sum propter nomen Domini nostri Jesu,* unde frequenter gloriatur, quod sit vincetus JESU Christi, & ad Gal. 6. *Ego signata Domini nostri Jesu Christi in corpore meo porto.* Hinc iterum Rom. 8. clamat. *Quis nos separabit à charitate Christi, tribulatio, angustia, &c. Certus sum quia neq. mors, neq. vita, &c.* Quid etiam aliud Stephano dulcem fecit illum imbrem saeum? Quid Laurentio flammam refrigeravit? Quid aliud Vincentio ignem in rosas convertit, quàm dulcissimum nomen D. N. JESU Christi?

Denique quid cæteros Martyres ad tam dira currere impulit supplicia & cruciatus, quorum vel sola recordatio horrorem armis incutere queat, nisi hoc mellifluum nomen? O indicibilem nominis hujus dulcedinem, ejusque dulcedinis energiam! O invictam Divinæ suavitatis potentiam omnibus mundi hujus gaudiis & voluptatibus, imò & tormentis & cruciatibus cunctis superiorem! Sed quàm abdita, quàm latens, quàm occulta est? Exclamabat olim David Ps. 30. *Quàm magna dulcedinis tuæ multitudo Domine, sed quàm abscondisti, inquit, timentibus te!* & rectè inquit hanc Deum abscondisti. Verè si quidem abscondita est à mundi hujus sensu, & oculis, valdeque secreta. Est enim manna illud absconditum omne habens in se delectamentum. Hic thesaurus est in agro Domini occulta-
tus. Matth.

tus. Matth. 13. Hoc mysterium & Sacramentum à sæculis absconditum. Coloss. 2. Hæc margarita illa pretiosa inventa non obvia. Verè DEus absconditus tuus. O Beatos, ter & ampliùs quibus revelatur, à quibus invenitur, qui illum assequuntur: infelices verò qui nesciunt, qui contemnunt, qui negligunt: sed quisnam inquires, modus, hunc thesaurum inveniendi, aut quænam ejus quærendi ratio? Audi Christum D. Matth. 11. *Confiteor tibi Pater Domine cæli & terræ, quia abscondisti hæc à sapientibus, & revelasti ea parvulis.* Quibus verbis significat solos pauperes spiritu & parvulos in oculis suis hujus mysterii capaces esse. Humiles ergo simus & parvuli, ne pudeat nos parvuli & humilissimi JESU, ne erubescamus eum inglorium, pauperem, infirmum, esurientem, sitientem, lassatum, lacrymantem, omnibus deniq; injuriis expositum. Neque offendat nos crux ejus, Judæis quidem scandalum, Gentibus autem stultitia. Sed, quod res est, unam hanc sapientiam, unam gloriam, unam virtutem reputemus. In uno JESU crucifixo omnem beatitudinem, omnes honores, opes, voluptates, & oblectationes quæramus. Hoc primò est faciendum.

Secundò. Frequenter recogitando, & in mentem revocando beneficia, hoc nomine præstata nobis. Quemadmodum enim aromata nisi ore sumpta & soluta vel comminuta, vim suam non exerunt; & quemadmodum quarundam herbarum vix sentitur odor, nisi digitis manibusque confricentur, ita nominis hujus dulcedo ac suavitas non excipitur nisi pie & jugiter mediteris, rumines, & in mentem revoces ejus beneficia.

Tertiò. Abducendus est animus à terrenarum voluptatum amore, nam deliciis nominis hujus frui nemo potest, qui non his libenter caruerit, iisque valedixerit. Ablactatos nos oportet à mundi lacte, ab ejusque uberibus avulsos, neq; enim hoc cæleste nobis manna dabitur nisi defecerit farina Ægyptiorum.

C 3

Quartò.

Quartò, tribulationes omnes, atque aduersitates patienter ferendas propter hujus nominis amorem; nusquam enim magis se insinuat aperitque JEsu nostri nominis dulcedo quàm in tribulationibus. *Cum ipso*, inquit Pl. 9 *sum in tribulatione*, & Pl. 93. *Secundùm multitudinem dolorum consolationes tuae latificauerunt animam meam*. Sic legitur de Apostolis A. 5. *Ibant gaudentes &c.* De SS, etiam Marco & Marcelliano scribitur, quòd cum Tyrannus ad eos in tormentis positos exclamaret *Respiscite miseri, respiscite & vos ipsos ab his cruciatibus eripite*, animosè responderunt: *Nunquam tam jucundè epulati sumus, quàm hac libentes JEsu Christi causâ perferimus, in cuius amore fixi nunc esse cupimus.* In Breviar. Rom. 18. Jun.

Postremò, si frequenter hoc nomen invocemus, & ab iniquitate discedamus; *Discedit enim ab iniquitate*, inquit Apost. 2. Tim. 2. *qui invocat nomen Domini, ne per nos nomen Domini blasphemetur.* Quo verò fructu invocetur, audi D. Bern. *Triatur* inquit, *aliquis nostrum, veniat in cor JEsus, & inde satiat in os: & ecce ad exortum nominis hujus, nubilum omne diffugit, redit serenum.* *Labitur quis in crimen, currit insuper ad laqueum mortis desperando, nonne si invocet nomen vite confestim respirabit ad vitam?* Cui fons fortè siccatus lachrymarum, invocato JEsu, non continuo erupit uberior, fluxit suavior? Cui in periculis palpitanti & trepidanti, invocatum virtutis nomen, non statim fiduciam præstitit, & pepulit metum? Cui quæso in dubiis fluctuanti, & altuanti, non subito ad invocationem hujus nominis emicuit certitudo? Cui in aduersis diffidenti, jam jamq; deficienti, si nomen adjutoris sonuit, defuit fortitudo? nimirum morbi & langviores anime isti sunt, illa medicina. *Invoca me inquit in die tribulationis &c. eripiam te.*

Denique si omnia quæ facimus ad istius nominis gloriam referamus, dicente Apostolo 1. Cor. 15. *Omne quodcumq; facitis in verbo, aut opere, omnia in nomine D N. JEsu Christi facite, gratias agentes*

agentes Deo & Patri per ipsum. Et. *Sive manducatis, sive bibitis, vel aliud quid facitis, omnia in gloriam DEI facite, qui est benedictus in sæcula.*

STRENA III.

De Nominibus quæ in Baptismo assumimus.

Quandoquidem in præterita Strena multa disseruimus de nomine JESUS & Scriptura etiam faciat mentionem novorum nominum, quæ DEUS dedit, vel dare promisit Apoc. 2. Non alienum fuerit, nec inutile, si etiam aliquid hæc occasione pro Strena dicam, de impositione nominum Christianorum quæ fit in Sacramento Baptismi: in hac enim nominum impositione & ipsis nominibus non exiguum latet mysterium. Estque res consideratione & observatione dignissima, quemadmodum olim & ipse Chrysof. S. observavit hom. 21. scribens in cap. 5. Genes. explicans autem genealogiam Seth, cui natus legitur Enos, qui cœpit invocare nomen Domini. *Vidisti, inquit, appellationem diademate clariorem, purpurâ nobiliorem, quid fuerit illo beatius, qui invocatione nominis Dei ornatur, idq. pro nomine possidet! Vides & in parvis appellationibus magnas sententiarum divitias esse reconditas. Non solum enim hic Parentum monstratur pietas, sed & magna erga pueros diligentia. Et quomodo statim & à principio erudiebant pueros qui ipsis nascebantur, admonentes appellationibus, quas illis imponebant ut virtutem exercerent? & non sicut nunc fortuito & absq. causa nomina fiunt. Dicunt enim, Juxta nomen Avi aut Abavi nominetur puer. At præci non ita, sed omnem operam adhibebant, ut talia nominis imponerent nomina, quæ non solum illos qui nomina sortiebantur*

in virtute

in virtutes adducerent, sed & alios omnes qui sequentibus sæculis fuerunt, nullam non Sapienciam docerent. Igitur & nos non vulgaris pueris nomina indamus, neq; Avorum, aut Abavorum, & eorum qui genere clari fuerunt, nomina tribuamus, sed Sanctorum virorum qui virtutibus fulserunt, plurimamq; erga Deum habuerunt fiduciam. Imò neq; horum nominibus fidant Parentes, vel Pueri, quibus talia nomina contingunt. Nihil enim prodest alicui vocabulum, quo virtus non commendatur, sed habenda est salutis expectatio in omni virtutis operatione. Dicemus ergo primum, quid sibi velit, quòd ut olim in Circumcisione, ita & nunc in Baptismo demum nobis nomina imponuntur. Deinde, cuiusmodi nomina infantibus imponenda. Denique quomodo in hac parte peccari contingat.

Quod primum attinet, quòd Anonymi seu sine nomine omnes in hanc lucem edamur, vel, si contendes noscum nominibus nasci, ea non nisi obscura, ignobilia, & ignominiosa sunt, nimirum Peccatores, Inimici Dei, Filii tenebrarum, Exules paradisi, Mancipia Sathanæ, &c. Vera igitur nomina, splendida, ac gloriosa demum in Baptismatis Sacramento sortimur. Quid ergo hic nobis significatur? nimirum in nobis primæ nativitatis corruptio & damnatio, quia enim Inimici Dei, Iræ, & proditionis Filii omnes hic nascimur, nescit & ignorat nos Deus, nec alicujus apud eum nominis sumus. Unde & impii homines etsi in hoc sæculo nominatissimi sint, tamen quia apud Deum nullius sunt dignitatis ac meriti, ideò nescire, ac ignorare eos dicitur. Contrà verò, homines Sancti, etsi in hoc mundo ne de nomine quidem vulgo fuerint cogniti, tamen Deo sunt notissimi, & Angelis, & nomina eorum in cælo scripta sunt. Hinc est quòd in Scriptura S. mendicus ille & pauper Lazarus nominatim honorificè describitur. Dives autem epulo velut obscurus & incognitus Deo, licet hic celeberrimus & famosissimus Luc. 16, nullum tamen

tamen non habeat, uti nec alter ille dives Luc. 12. horreorum suorum dilator. Observat hoc D. Greg. historiam divitis Eulonionis hom. 40. ita describendo. *Certe in populo plus solent nomina divitum quam pauperum sciri, quid est ergo quod Dominus de paupere & divite verba faciens, nomen pauperis dicit, & nomen divitis non dicit, nisi quia DEUS humiles novit & approbat, & superbos ignorat? unde & quibusdam de miraculorum virtute superbientibus, in fine dicturus est. Nescio vos unde sitis, discedite à me omnes operarii iniquitatis. Matth. 7. At contra, Moysi dicitur Exod. 33. Novi te ex nomine. Ait ergo de divite. Homo quidam. Ait de paupere: egenus Lazarus. Quasi diceret aperte, pauperem humilem scio, superbum divitem nescio. Illum cognitum per approbationem habeo, hunc per iudicium reprobationis ignoro. Quia igitur ut olim circumcisionis beneficium adscribebat populo Dei, & foederis Abrahæ ac benedicti seminis participes faciebat: ita & nunc per Baptismi gratiam regenerationis Sacramentum prioris generationis corrigit vitium, novaque renascitur creatura, & Christi membra effecti in filios DEI adoptamur: rectè sanè nobis nomen imponitur, tunc enim loco aliquo & dignitate apud DEUM esse incipimus, tunc etiam in eius quasi devenimus notitiam, & in amicitiam recipimur, tunc regius nobis character imprimitur, quo internosci & distinguà cæteris valeamus, tunc in Sanctorum societatem admittimur tunc in cælis, & in libro vitæ nomina nostra inscribuntur.*

Sed neque mysterio carebat dies octavus nominum depositioni olim destinatus, qui & ipse Baptismo nostro continetur, significans, videlicet fore, ut quotquot vitæ innocentiam Domino sese consecrarent, & circumcisionis, regenerationisque beneficium in finem observarent, & nominis sui tuerentur honorem, eos omnes æternæ beatitudinis, quam post vitæ hujus septimanam, octava consequitur, hæreditatem assecuturos, & æternum in cælis nomen accepturos, quod nullam unquam

vetustate deleatur. Contrà verò, ingratorum & impiorum hominum etsi secundùm præsentem justiciam scribi ad tempus in libro vitæ nomina contingat, delenda tamen ea atque abolenda, & nisi respiciant, æternâ oblivione sepelienda, & obliteranda. Hæc Gentes ignorant, nihil de lapsu Adæ, & primæ generationis corruptione, ac damnatione intelligentes, nihil de futuri sæculi beatitudine, vel miseria cognoscentes. Quare, mirum non est, si mox ut nati sunt, nomina infantibus imponant, sed quia in terra scribentur, & ut nullus in hoc mundo ignoret, nesciat tamen DEUS.

Quodnam ergo est nomen, quo à DEO in Baptismo exornamur, quod in albo cœlesti, & libro vitæ inscribitur? sanè non unum, sed varium & multiplex. Abolitis enim obscuris, ignobilibus, & maledictis nominibus, quæ nobis Sathanas imposuerat, alia nobis induuntur generalia nomina, dicimurq; jam sancti, immaculati, filii lucis, domestici, amici, Filii DEI, cives Sanctorum, domus & templum Spiritus S. hæredes regni, Ephes. 4. 1. Tim. 3. 1. Petr. 3. Denique ab ipso Christi nomine, & appellatio nobis Christianorum imponitur, in signum, quòd à tenebris & ignobilitate pristina vindicati, non solum in jus & dominium Christi, sed in dignitatis ejus societatem admisi sumus, Reges & Sacerdotes effecti. O verè gloriosa nomina, honorificosque titulos, quibus DEUS nos etiam hic in terris exornare dignatur! Si autem tanto nos honore dignatur in hac vita, qualem putamus futuram eam titulorum gloriam, quam in futura expectamus? Quis explicet, quodnam sit novum illud nomen, illud nomen æternum quo in cœlis donandi ac coronandi sumus? Quid nomen illud intelligat meliùs à Filiis & Filiabus de quo Isai. 56. quod nemo novit nisi qui accipit, & de quo Joann. Apoc. 2. *Vincenti dabo &c. in calculo nomen novum scriptum.* Sanè multò gloriosiora erunt illa nomina, quàm quæ

quon-

quondam Romani Ducibus suis imponebant post devictos hostes clarissimosque triumphos, quæ demum tunc sciemus quando accipiemus.

Sed hæc fidelibus omnibus communia sunt nomina, veniamus ad particularia. Laudabile est ergo infantibus imponere nomina aliquorum Sanctorum aut talia quibus officii & virtutis admoneantur ut supra diximus ex D. Chrysof. Qualia sunt, Pius, Clemens, Gregorius, Agnes, Catharina, &c. Vel talia, quibus in divini alicujus beneficii memoriam reducitur, ut Dorotheus, Theodorus, &c. Huc pertinent SS. Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum nomina, quorum optamus aliquando imitatores vitæ, uti & nominum esse. Habent enim hæc ipsa nomina tacitam quandam precationem, & commendationem, ut Sancti quorum nomina præferuntur, nos in suam recipiant tutelam, & pro nobis in cælis orent. Quin & excitamur nominis affinitate ac similitudine, ut frequentius libentiusque ejusmodi Sanctos invocemus, quorum nomine gloriamur. Sanè laudat Julianam quandam S. Ambr. lib. exhort. Virgin. quòd postquam B. Laurentii precibus & meritis à DEO impetraverat filium, ejus quoque nomine appellandum curaverit, quam & hortatam ait, ut ad ejus exemplum & castitatis & Cleri propositum susciperet. *Considera, inquit, quis te ut nascereris, invenit, filius es magis votorum quam dolorum meorum. Considera cui te muneri Pater tali nomine designaverit, qui vocavit Laurentium. Ibi vota deposuimus, ubi nomen assumpsimus, vota effectus secutus est. Redde Martyri quod debes Martyri. Ille te nobis impetravit, tu restitue quod de te hujusmodi appellatione promisimus.*

Hoc Parentes spectare convenit in nominis impositione ut non ad sæculi hujus gloriam, laudes bellicas, prophanam sapientiam, Majorum memoriam, nominis sui propagationem, vel similes vanitates respiciant; sed ad pietatem bonæque vi-

tæ informationem, & æternum illud nomen, quod pro meritis quisque suis in cœlo est accepturus. Et fit sanè non rarò, ut DEUS Parentum pietate, tacitoque voto & precibus motus, Filiis largiatur gratiam, ut verè feronimi fiant, & nomini sine respondentes, DEI sic Providentiâ disponente. Neque enim remerè aut absque DEI consilio factum putamus, ut Gregorius Papa I. hanc appellationem nominis primus acceperit, futuri haud dubiè præfagium, Gregorius enim vigilantem significat. Sic & Basilius ut nomine, ita & vitâ & scriptis basilicum & Regium aliquid præsetulit. Similiter Athanasius, re & nomine immortalis. Stephanus primus Martyrii coronâ illustris. Vincentii nomen tam præclaras victorias, Laurentii laureas prædixit. Stanislaus, quod est, fiat gloriæ, factus est suæ gentis gloria, dum ejus allato miraculo Concilium hæresim damnavit &c. Talia igitur fideles imponant suis Filiis nomina quæ pietatem excitent & promoveant, dentque hi operam ut nominis sui ethymon & rationem intelligant, Sanctique ejus nomen gerunt, vitam nôrint, ejusque virtutes imitentur, & hoc esse laborent & quod dicuntur. Si verò profanum aliquod, aut Gentilium nomen, ut subinde fit, in Baptismo acceperint, commutent illud in Sacrum ac Christianum, dum Confirmationis aut Ordinis Sacramentum suscipiunt. Quale refert exemplum Euseb. 8. hist. cap. 21. scribens eos qui ex Gentilibus ad fidem Christianam accedebant, suscepto Baptismo, vetera Paganorum & Idolorum nomina in pia, & Christiana convertisse. Non carent offensâ, qui Ethnicorum potius quàm Christiana suis Filiis imponunt nomina, ut Paridis, Hectoris, Achillis, Scipionis, Demosthenis, Ciceronis, Lucretiæ &c. Uti & non leviter peccant, qui Christiana priùs sortiti nomina, ea postea in Ethnica pervertunt, ut quosdam fecisse constat. Nec adeò laudabile est Judaica & veteris testamenti nomina usurpare, cum pluri-

ma

ma suppetant Christiana. Cujus hanc dare licet rationem, quia veteris testamenti Patres non tantum verbis, sed etiam frequenter nominibus quisque suis, Christi D, incarnationem & gratiæ ipsius beneficium præfigurârunt ac prænuntiârunt. Unde fit quoque ut Ecclesia non tam solenniter eorum quoque recolat memoriam, sed Sanctorum duntaxat novi testamenti, in quorum honorem festos dies & solemnes instituit, qui non nasciturum vel passurum, sed natum jam ac passum Christum confessi sunt. Quare cum jam horum non illorum tenenda sit fides, rectius hujus quam illius temporis Sanctorum etiam nominibus utimur.

Ex iis quæ de nominibus Christianorum dicta sunt salubria quædam documenta oriuntur. *Primo* non esse nobis gloriandum de titulis mundanis, aut sectandam nominum celebritatem in hoc mundo, more illorum qui turrim Babilonicam ædificare aggrediebantur, dicentium Genes. ii. *Celebremus nomen nostrum antequam dividamur in universas terras.* Veleorum de quibus Pl. 48. *Vocaverunt nomina sua in terris.* Sed laborandum ut nostra nomina scribantur in cælo juxta illud Christi Salvatoris. Luc. 10. *Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in cælis.* 2. Non doleamus, neque ideò nobis ipsis displiceamus, quòd obscuri, ignobiles, vel parum famosi, ac celebres in hoc mundo simus, vel habeamur: Sed consolemur nos Christiano nomine, quo nullum gloriosius esse potest. *Cogitemus vera esse illa verè aurea D. Hieron. verba l. 2. ep. 2. Nescit religio nostra personas accipere, nec conditiones hominum, sed animos inspicit singulorum. Servum & Nobilem de moribus pronuntiat. Sola apud DEum libertas est non servire peccatis, summa apud Deum nobilitas est clarum esse virtutibus. Nam & aliàs, inquit, frustra sibi aliquis de nobilitate generis applaudit, cum universi paris honoris*

noris & ejusdem pretii apud Deum sint, qui uno Christi Sanguine sunt redempti nec interest quâ quis conditione natus sit, cum omnes in Christo renascamur aequaliter. 3. Si quis forte infamiâ injustè nomen nostrum aspergat, in odium ac invidiam vocet propter justiciam vel pietatis causam, dicatque nos Christianos hypocritas, scrupulosos &c. vel etiam ob Christum nos afficiat, non dolendi sed gaudendi nobis materiam præbet. Unde B. Petrus. Petr. 4. *Nemo vestrum patiatur ut homicida, aut fur &c. si autem ut Christianus &c. gaudeat in isto nomine.* In hoc nomine gloriabatur Martyr quidam apud Euseb. lib. 5. cap. 1. qui à Judice interrogatus quod ei nomen, & unde esset: aliud nihil, licet maximis tormentis excarnificatus, respondit, neque respondere voluit, quàm illud, *Christianus sum.* Simile quid ibid. refert de S. Blandina, quæ in maximis & exquisitissimis tormentis hæc proferebat. *Christiana sum, & nihil apud nos admittitur sceleris.* Meminerimus ergo & nos, Christianos nos dici, & respondeamus nomini nostro, Christi que imitatores efficiamur. *Conversatio enim Magistri, forma est discipuli,* ait D. Leo. *Et frustra dicimur Christiani si non fuerimus imitatores Christi.* Et D. Ignatius M. *Dignum est non solum nos vocari Christianos, sed etiam esse. Non enim dicere, sed esse facit beatum.* Rursum D. Leo. *Agnosce Christiane dignitatem tuam, & iam divina consors factus natura, noli iterum in veterem vilitatem degeneri conversatione redire.* Hanc dignitatem explicat D. Petrus, dum ait 2. Petr. 1. *Omnia nobis videtur dedisse &c.* Et Paulus Coloss. 3. *Deus dignos nos fecit.* Hanc etiam dignitatem agnoscebat S. Agatha, Breviar Rom. Feb. 5. *Cum enim Quintianus Tyrannus ei objiceret servilem vitam Christianorum, dicens. Nonne te pudet Nobili genere natam, humilem & servilem Christianorum vitam agere?* Sapienter respondit.

dic. Multò præstantior est Christiana humilitas Regum opibus & superbiâ.

Danda est igitur nobis strenuè opera, ut postquam hæc tam honorifica & gloriosa fortiti sumus nomina, retineamus & tueamur nominum nostrorum gloriam, honorem & splendorem, nec ea malefactis inhonoremus atque deturpemus. Aut si quid tale humanâ fragilitate nobis evenerit, maculam illam & dedecus mox abluere curemus, alioquin futurum ut nomina nostra deleantur de libro viventium. Si autem ea sanctis moribus & virtutibus honorare & exornare studuerimus, futurum est, ut gloriosa sint & celebria, & ut suavissimæ fragrantia odor, non in terram hanc tantum, sed in cœlum quoque ipsum, spargant atque diffundant, utque immortalitate dotata scribantur in albo Electorum, ac libro vitæ, unde nunquam deleantur. Imò, ut aliud longè honoratius nomen, magnificentius, & gloriosius in futuro sæculo consequamur, verè Regium, Cœleste, & Divinum. Christianorum enim dignitas non tam in terra, quàm in cœlo posita est, teste D. Aug. l. quæst. utriusque testamenti, cujus dignitatem, majestatem, splendorem, ac pulchritudinem nulla lingua eloqui, mens nulla concipere possit. Idque gratiâ & misericordiâ D. N. Jesu Christi, qui propterea Jesus in terris hodie appellari dignatus est, ut Anonymi cum essemus, nomen nobis aliquod in cœlis, & inter electos suos, adeoque æternum & immortale comparare ac promereri posset juxta illud. *Nomina eorum vivent in generatione, & generationem.* Cui sit cum Patre & Spiritu Sancto honor & gloria in sæcula sæculorum.

STRE-

STRENA IV.

De Renovatione & novo Cantico.

Hortatur nos Apostolus non in uno loco ut exuamus veterem hominem, & induamus novum Ephes. 4. Depo-
nite vos, &c. *Et induite novum hominem qui est secundum DEUM.* Quibus verbis singulos nostrum monet, ut depositam veteri pannosam ac sordidam peccatorum veste, quam à primo nostro Parente accepimus, induamus novum justitiæ vestimentum, quod secundus noster Adam confecit, & de cælo nobis detulit. Adeundem ferè modum & alibi scribit. Col. 3. *Expoliantes vos veterem hominem cum actibus suis, & induentes novum &c.* Et iterum Rom. 12. *Nolite conformari huic sæculo.* &c. Et rursum Rom. 6. *Scientes quia vetus homo simul crucifixus est, &c.* Quam Apostoli doctrinam de novo & vetere homine ut melius intelligamus, sciendum est; Adamum antequam peccasset, fuisse novum hominem seu novam creaturam, nosq; etiam futuros fuisse novos, si in eo non peccavissemus. Quod novum est, plerumq; purum est, firmum, ac forte. Merito proinde novum Adam erat, quia purus à sordibus peccati, fortis ad resistendum peccatis, firmus ad perseverandum in accepta justitia, si voluisset. At verò peccando, vetus effectus est; quia quod vetus est, impurum est, infirmum, ac debile. Factus est impurus, quia vicio corruptus, factus est infirmus ad resistendum deinceps peccatis & tentationibus. Hæc enim animadversione à DEO percussus fuit, ut qui cum posset noluerat, jam velit & non possit. De quo vide Aug. lib. 11. de Genes. ad lit. cap. 4. & seqq. & in Pl. 77. Denique effectus est debilis ad operandum, ad perseverandum diu in accepta justitia, nisi speciali Dei gratia adjuvaretur. Vetus ergo homo non est aliud, quàm vetustas & corruptio vitiorum, quam per Adæ peccatum

catum contraximus: Cujusmodi est concupiscere, desideria carnis perficere, voluptatibus indulgere, pravis inclinationibus obtemperare, carnisque motibus consentire. Hæc est Adami tunica quam exuere monet Apostolus. Non verò sufficit ut hanc solam exuamus, sed monet insuper ut induamus novum secundi hominis indumentum, seu novum hominem cum virtutibus suis. De quo Roman. 13. *Induimini D.N. JESUM Christum*, Christum verò induimus, cum ejus sanctitatem, innocentiam, puritatem, & vitæ castimoniam pro viribus imitamur, cum virtutum exercitiis strenuè operam navamus, & à peccatorum sordibus nos quàm maximè alienos reddere laboramus. Hanc vestem vobis pro Strena dabo.

Prior qui nobis suadet ut hanc vestem induamus, induit ipse Paulus, cum ita confidenter Gal. 2. *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus*. Hoc vestimentum si imposuerimus nunquam sordescemus nisi illud deposuerimus. Chrysof. serm. 13. in cap. 4. Ephes. in moralib. exhortat. *Nunquam adeò turpe est homini nudo esse corpore, atq; virtute. Quod si nudum aliquem, dic quæso, per forum incedere videres, non doleres? cum ergo tu, præter hoc indumentum justitiæ nudus discurras, quid quæso dicemus? non vides mendicos illos quos lotagas vocare debemus, quo pacto circum-eant, & quomodo illorum misereamur? Veruntamen nihil veniant merentur neque enim illis ignoscimus, siquidem taxillis ludendo vestimenta perdunt & amittunt. Quomodo ergo DEUS ignoscet nobis hoc novum indumentum perdentibus? Diabolus enim si quando nudum virtute repererit quempiam, mox faciem ei polluit & offuscatur, vulnerans etiam, & ad mala magna cogens. Nudi simus pecuniis, ne nudi reddamur delituamurq; justitiâ. Pecuniarum indumentum justitiæ vestem ledit ac perdit. Est enim spinarum amictus, tales verò sunt spina, & quanto plures nobis circumdederimus, tanto erimus nitidiores. Et lascinia quoq; justitiæ vestem nobis adimit, ignis enim est. Ignis verò hujus indumenti consumptivus est. Divitiæ tineæ sunt quemadmodum tinca cuncta permolitur, ita & divitiæ.*

E

Ista

*Ista itaq; abiciamus omnia ut iusti reddamur, novumq; induamus hominem. Sed ista fufius sunt exponenda. Ut ergo accedamus ad novam vestem, seu renovationem, sciendum est ex D. Aug. l. 14. de Trin. c. 17. renovationem hanc non momento uno fieri, sicut momento uno fit illa in Baptismo renovatio, remissione scilicet omnium peccatorum, ubi nec unum quantulumcunq; remanet quin remittatur; sed quemadmodum aliud est carere febribus, aliud ex infirmitate quæ febribus illata est revalescere, Itē, aliud est infixum telum de corpore demere, aliud vulnus quod eo factum est secundā curatione sanare. Ita prima curatio est causam removeere langvoris, quod per omnium fit indulgentiam peccatorum; secunda, ipsum curare langvorem, quod fit paulatim proficiendo in renovatione nostræ imaginis, quæ demonstrantur in Ps. 102. ubi legitur. *Qui propittatur omnibus iniquitatibus tuis, quod fit baptismo. Deinde sequitur. Qui sanat omnes langvores tuos, quod fit quotidianis accessibus cum hæc imago renovatur. De qua re Apost. 2. Cor. 4. apertissimè locutus est. Et si exterior homo noster corrumpitur, sed interior renovatur de die in diem, renovatur autem in agnitionem Dei, hoc est, in justitia & sanctitate veritatis, qui sic de die in diem proficiendo renovatur, transfert amorem à temporalibus ad æterna, à visibilibus ad invisibilia, à carnalibus ad spiritualia. Atque ab istis cupiditatem frænare atque minuere; illisque se charitate alligare diligenter insistit. Huic doctrinæ D. Augustini D. etiam Bern. Serm. de Coena Domini consonat. *Dixi vobis sapius, nec mente excidere debet, quemadmodum in casu primi hominis omnes cecidimus. Cecidimus autem super acervum lapidum, & in luto, unde non solum inquinati sed & vulnerati, & graviter quassati sumus. Lavari quidem possumus citò, ad sanandum verò opus est curatione multis. Lavamur igitur in Baptismo, quo deletur chyrographum damnationis nostræ, & gratia hac nobis confertur, ne jam nobis cõcupiscentia***

centia noceat, si tamen à consensu abstinemus, atq; ita tanquam sanies inveterati ulceris remouetur, dum tollitur damnatio, & responsum mortis quod prius inde manabat.

Sed quis poteris tam efferos motus frangere? quis pruritus ulceris hujus ferre queat? confidite quia & in hoc gratia subvenit, & ut securi sitis, Sacramenti Domini corporis & sanguinis Christi investituram habetis. Duo enim illud Sacramentum operatur in nobis, ut videlicet & sensum minuat in minimis & in gravioribus peccatis tollat omninò assensum, si quis vestrum non tam citò modo, non tam acerbos iracundie sentit motus, invidia, luxuria, aut caterarum hujusmodi, gratias agat corpori & sanguini Domini, quoniam virtus Sacramenti operatur in eo, gaudeat quòd pessimum ulcus accedat ad sanitatem. Sic Bernardus insinuat hanc de qua loquimur renovationem paulatim perfici per Sacramentorum usum & frequentationem, potissimùm SS. Eucharistiæ. Hujusmodi porro innovationem docent nos creaturæ irracionales, Serpens & Aquila, Phoenix, quas nobis Scriptura proponit.

Serpens cum se gravatum experitur senio, veterem pellem ut exuat facit quinque, eadem nos imitari convenit. 1. Diebus aliquot abstinet ab alimento. 2. Quendam herbam amarā comedit. 3. Se immergit aquæ & se abluit. 4. Foramen petrae violenter intrat, veteresque deponit exuvias. 5. Calori se exponit ut novam pellem fortificet ac induret. Hæc nos etiam facere oportet, qui vetere homine sumus prægravati, & spiritu mentis cupimus renovari. Primò domandum est corpus abstinentiâ & jejuniis & castigationibus. Ita fecit Judith de qua cap. 8. *Erat Judith cilicium habens ad carnem & jejunans.* Et 1. Cor. 9. Paulus de se dicit. *Castigo corpus meum & in servitutem redigo.* 2. Comedenda nobis amara herba, hoc est, eliciatur contritio peccatorum, ut verè possimus dicere Isai. 38. *Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anima mea.* 3. Lavanda lacrymis

erymis anima, ut fecit ille qui dixit Pf. 6. *Lavabo lectum meum, lacrymis rigabo stratum meum.* 4. Foramina petrae, id est, vulnera Christi, qui Petra dicitur in Scriptura, per devotam meditationem conemur intrare, & ibi antiquam peccatorum pellem deponere ac relinquare. 5. Exponamus nos Soli Justitiæ, ut novus homo confirmetur, & nova pellis induretur, ac bonis operibus assuescat. Ad hæc omnia Christus D. nos exhortari intendit, cum serpentinam prudentiam nos vult imitari Matth. 10. *Estote prudentes sicut serpentes.*

Jam verò quoad Aquilam, dicit Pf. 102. *Renovabitur ut aquila inventus mea.* De qua renovatione Authores diversa tradunt. Quidam dicunt, Aquilam postquam senuerit, pennis gravari, & oculis fieri obtusis, ut nec altè volare, nec solis radios directè intueri possit. Sentiens ergo se deficere in istis, in quibus maximè solita est prævalere: fontem quærit, in quem se ter immergit, & sic veteribus plumis exuitur, & novis postea succrescentibus induitur, pristinoque vigori restituitur, & quodammodo juventutem recuperat, reparat etiam oculorum aciem. Scribunt alii. Aquilam quolibet decennio donec ad centum pertingat annos, ignem petere elementarem, & ab illo ambustis pennis sese in mare dejicere, indeq; novas illi plumas succrescere, ac ita redire in juventutem. Ad eundem modum cum nos ipsos peccatorum pondere prægravatos senserimus, ut cælestia petere nequeamus, mentisq; aciem peccatorum caligine obscuratam in Solis Justitiæ splendorem derigere non valeamus, in fonte lacrymarum nos expurgemus & renovemus. Quem fontem desiderabat Jeremias cum diceret cap. 9. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum?* Per hunc fontem mentis puritas & novitas acquiritur. Sicut enim post longam pluviam sequitur magna aëris claritas, sic post multos lacrymarum imbres magna oritur mentis serenitas. Alii tamen
cum

eum S. Aug. in Pf. 102. dicunt. Aquilam cum ad senectam deven-
 erit, rostrum acquirere aduncatum superiori labio super ex-
 crescente inferiori, ita ut hic uncus quo incurvatur rostrum su-
 perius supra inferius non patiatur eam cibum sumere, atque ita
 necessario viribus deficere, quod ubi sentit, naturali quadam
 industria, ad petram advolans, & attemperans rostrum attritio-
 ne, aufert impedimentum cibi sumendi. Impedimento sublato
 cibum sumit, viribus reparatur, ac modo quodam rejuvenescit.
 Hunc rejuvenescentis aquilæ modum imitari studeamus. Est
 autem hoc aduncum rostrum, ratio, seu voluntas ad pravam
 sensualitatem inclinata, fomiti pravo, qui infernè habitat,
 condescendens, & peccato illi quod in carne habitat, consen-
 tiens. Ab hoc enim aduncato rostro impeditur homo
 ne cibum animæ sumat, ad salutem & veram vitam necessari-
 um, de quo cibo per Salvatorem dicitur. Joan. 4. *Meus cibus est
 ut faciam voluntatem ejus qui misit me.* Et iterum Joan. 6. *Opera-
 mini non cibum qui perit, sed qui permanet in vitam æternam.* Et
 rursum. Matth. 4. *Non in solo pane vivit homo &c.* Hunc panem
 sumere non potest qui rostrum habet aduncatum & incurva-
 tum, atque ita continuo defectu in seipso contabescat, & tendat
 ad interitum necesse est. Quemadmodum conqueritur Pœni-
 tens ille qui dicit. Pf. 108. *Percussus sum ut fenum, & aruit cor me-
 um, quia oblitus sum comedere panem meum.* Hic igitur ne pereat
 & morti æternæ succumbat, accedat ad Petram, Petram inquam
 mysticam, Christum D. ad eum aduncatum hoc rostrum atte-
 rat & allidat. Pf. 146. *Beatus qui allidit parvulos suos ad Petram.*
 Id est. Qui omnes pravos concupiscentiæ suæ motus, & pra-
 vas inclinationes, contemplatione Passionis Christi frangit &
 atterit, rostrum sic cōtritum ipse pro Sacrificio acceptabit Pf. 50.
*Sacrificium Deo Spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum
 Deus non despiciet.* Ubi autem hoc peccator effecerit, tum pa-
 nem quem comedere oblitus fuerat, resumet: tum iterum

gratia Dei & verbo eius pascetur, tunc exultabunt ossa humiliata, reparabitur virtus spiritus, creabitur cor novum, spiritus rectus innovabitur in visceribus, & redibit læticia salutaris DEI.

Quod nunc ad Phœnicis renovationem attinet. Scribit S. Ambr. lib. 5. Hexam. cap. 23. Phœnicem, ubi quingentis annis vixit, & vitæ suæ finem adesse præsentit, construere sibi nidum quasi thecam de thure & myrrha cæterisque odoriferis lignis, in quam intrans se comburit, de cinere oriri vermem qui paulatim adolescens, alarum remigia acquirit, tandemq; novi Phœnicis speciem & naturam induit. *Fac & tu, ait idem Doctor, tibi thecam, expolians veterem hominem cum actibus suis, novumq; indue. Theca tua fides est, imple eam bonis virtutum odoribus, agnosce diem mortis tuæ. Intravit Paulus thecam suam dicens 2. Tim. 4. Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi: implevitq; thecam thure Fidei, odore Martyrii.* Phœnix ergo ut renovetur, thecam ingrediens seipsum comburit: sic tu dicas cum S. Job 29. *In nidulo meo moriar, cordisq; tui thecam ingressus consumas & exuras vetustas peccatorum tuorum cōsuetudines & inveteratas cōcupiscentias carnis tuæ, contemplatione ignis infernalis & horribilis gehennæ, ut ille fecit qui dixit. Pl. 76. Anos aternos in mente habui, meditatus sum nocte in corde meo, exercitabam & scopebam spiritum meum. Cogita, ut monet Basil. in Pl. 3. Profundum barathrum, inextricabiles tenebras, ignem carentem splendore, urendi quidem vim habentem, sed lumine privatum, deinde vermium genus venenum emittens ac carnem vorans, postremo approprium illud & confusionem sempiternam. Hac time, & hoc timore animam tuam à peccatorum tuorum concupiscentia, tanquam freno quodam reprime.* Jam verò cinis in quem Phœnix convertitur, & vermis qui inde nascitur, repræsentant considerationem mortis, quæ est efficacissima ad novam vitam inchoandam,

andam novumque hominem efficiendum. S. ergo Jobum 17. imitare qui dicit. *Putredini dixi, Pater meus es: mater mea & soror mea vermibus.* Dic cum Abrahamo Gen. 18. *Loquar ad D. DEum meum, cum sim pulvis & cinis.* Memento quotidie quia cinis es, & in cinerem reverteris. Dic cum Propheta Pl. 21. *Ego vermis & non homo.* Hæc dicendo, & seriò cogitando pennarum remigia acquies, quibus ad cœlum evolare poteris, cujusmodi sibi postulat qui dicit. Pl. 54. *Quis dabit mihi pennas ut aquila, &c.*

Hoc de renovatione trium dictorum animalium ad instructionem nostram. Renovamini ergo in novo hoc anno, & omnia corporis membra quæ primò fuerunt vitiorum instrumenta, convertite in virtutum instrumenta juxta Apostolicam admonitionem Rom. 6. *Sicut exhibuistis membra vestra, &c.* Et iterum ibid. *Non exhibeatis membra vestra arma, &c.* Sic ergo vivite hoc anno, ut de vobis liceat dicere: Cor. 6. *Hec fuistis aliquando, id est variis obnoxii vitiis sed abluti estis.* &c. Sint mores in melius mutati ut quilibet de se dicere valeat, quod Juvenis quidam, de quo S. Ambr. lib. 2. de pœnit. cap. 2. *Ego non sum ego.* Id est, non sum amplius fornicator ut fui, luxuriosus, ebriosus, &c. ut fui. Adolescentem, inquit S. Doctor, quendam ferunt propter amores meretricios peregrè profectum, & abolito amore regressum, postea veteri occurrisse dilectæ, quæ ubi non interpellata, putabat se non cognitam, & rursus occurrens Juveni dixit. *Ego sum,* respondit ille, *sed ego ille non sum.* Rogemus DEum, ut nobis det cor novum, & spiritum novum Ezech. 11. ut auferat cor lapideum, & det carneum. ibid. 35. cujusmodi post multas preces tandem obtinuit D. Aug. ut de se pulchrè scribit, & confitetur 8. Confess. 11. & 12. Similiter S. Cypr. lib. 2. epist. 2. & Apostolus qui ex lupo factus est Agnus, ex persecutore acerrimus Ecclesiæ defensor, ex raptore Doctor gloriosus &c.

Hanc

Hanc de qua agimus renovationem etiam novus hic Puer Bethleemicus nos docet, qui & ipse admirandam novitatem in seipso exhibuit, & omnia fecit nova. Factus est enim nobis novus Adam, qui simul sit & Deus & homo. Factus est novus Adam non de terra terrestris, sed de cælo cælestis. Novo modo conceptus absque virili semine. Novo modo de Virgine natus Matris integritatem non violans. Unde Jeremias 31. *Novum creavit Dominus super terram, femina circumdabit virum.* Idem novum assumpsit nomen Isai. 62. *quod os Domini nominavit.* Idem novo modo per novam stellam innotescere mundo voluit. Novi testamenti Author, novi consilii Angelus, novus legislator, novam ferens doctrinam, novam gratiam: Sacramentorum quoque innovator, novarum beatitudinum promulgator, novorum miraculorum patrator, novæ vitæ in humilitate, paupertate, castitate &c. inchoator, novum novi anni Sacrificium. Deniq; totus novus per resurrectionem. Et hæc quidem in præsentī vita, in futura quoque faciens omnia nova, novos cælos, novam terram, novam Jerusalem, nomen daturus novum in calculo candido, innovaturus quoque ut Aquilæ juventutem nostram, totam postremò immutaturus ac innovaturus naturam. Cùm ergo omnia novus hic Rex faciat nova, cùmq; omnia innovet in hac vita, & in futura: quomodo nos in vetustate nostra manebimus? quomodo non etiam omnia innovabimus? *Recedant igitur recedant vetera, nova sint omnia, corda, voces, & opera.* Voces, inquam, nam & novum canticum cantare jubet Propheeta Regius omisso veteri Pl. 32. *Cantate Domino canticum novum, bene psallite ei in vociferatione.* Et Pl. 143. *Deus canticum novum cantabo tibi, in psalterio decachordo psallam tibi.* Forsitan quæres, quodnam sit canticum illud vetus quod amodò cantare non oporteat? rursus, quod sit novum canticum, quod sit deinceps cantandum? Canticum vetus est, tota veteris & carnalis hominis con-

nis con-

nis conversatio, cum omnibus desideriis, affectibus, diſtis, & actibus suis. Hoc vetus canticum canunt, qui nihil nisi terrena & carnalia sapiunt, & quorum cogitationes & studia in his versantur. De his solliciti, secum loquuntur & cum aliis, nec de rebus cœlestibus vel mentionem faciunt, in illis solis conſectandis occupantur. Quorum denique in his otium & negotium.

È contrario verò novum canticum est, spiritualis iustificatio & novi hominis vita: pura, sancta que desideria, sermones & colloquia, quæ ad pietatem & salutem æternam pertinent, quæ proximos ædificant. Opera denique misericordiæ, iustitiæ, castitatis, sobrietatis, cætera que omnium virtutum officia. Hoc est quod D. Aug. breviter dicit in Pl. 149. *Vetus homo, vetus canticum: novus homo, novum canticum. Vetus Testamentum, vetus canticum. Novum Testamentum, novum canticum. In veteri Testamento promissiones sunt temporales & terrena, quisquis terrena diligit, vetus canticum cantat. Qui vult cantare canticum novum, diligat aterna. Et rursum in Plal. 95. Vetus cantat cupiditas carnis, novum cantat charitas Dei. Quidquid cantaveris de cupiditate, vetus cantas. Et si non sonant in ore verba cantici novi, non est speciosa laus in ore peccatoris. D. Prosper Augustinum secutus sentent. 82. Canticum novum est carmen fidei, quæ per charitatem operatur. Iterum novum canticum est gratia novi testamenti. Hanc gratiam qui acceperunt & secundum eam vivunt, Deo non seculo & carni servientes, hi novum cantare dicuntur, idè verò novum quod non à veteri Parente Adam edocemur, sed à novo homine Christo, non per veterem generationem, sed per novam regenerationem & lavacrum, non per carnem & sanguinem, sed per aquam & Spiritum Sanctum.*

Vetus canticum nostrum fuit quod ab Adamo & Eva didicimus, quo culpam agnoscere nolumus Gen. 3. sed in alios rejicimus. Recedat hoc vetus canticum, & cantemus novum, dicamusque cum Davide 2. Reg. 24. *Ego sum qui peccavi, qui iniquè egi.*

F

Conf.

Confitebor adversum me iniquitatem meam Domino. Pl. 31. Peccatum meum contra me est semper. Et cum Daniele cap. 3. Peccavimus, injuste egimus, iniquitatem fecimus. Et cum Publicano Luc. 18. Deus propitius esto mihi peccatori. Prov. 28. Confiteamur peccata nostra & relinquamus ea, ut misericordiam consequamur. 1. Joan. 1. Fidelis est enim DEUS ut nobis remittat &c. In operibus bonis vetus est canticum, quo nobis tribuimus, & in iis gloriamur tanquam non accepissemus. Recedant hæc vetera cantica, & audiantur nova, ut qui gloriatur 2. Cor. 10. in Domino gloriatur. Et Pl. 118. Non nobis Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Et Isai. 26. Tibi Domine gloria, nobis autem confusio faciei. Et, Non ego, sed gratia DEI mecum. Omnia opera bona operatus es in nobis Domine. In adversis & tribulationibus vetus est canticum, DEO obmurmurare, & cum Judæis occinere, Ezech. 18. Patres nostri comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupuerunt. Cesset hoc vetus canticum, & dicamus novum. Omnia quæ fecisti nobis Domine in recto iudicio fecisti. Justus es Domine, & rectum iudicium tuum. Omnia bene fecit. Job. 1. Dominus dedit, Dominus abstulit &c. Et 1. Reg. 3. Dominus est, quod bonum est in oculis suis faciat. In rebus prosperis vetus canticum est. Luc. 12. Anima mea habes multa bona, &c. comede, epulare. Vetus canticum est Sap. 2. Nullum pratum sit, quod non pertranseat luxuria nostra. Sileant hæc cantica, audiantur nova. Pl. 15. Dominus pars hereditatis meæ. Pl. 72. Domine quid mihi est in cælo, & quid volui super terram? Philip. 3. Omnia arbitratus sum ut stercora, ut Christum lucrifacerem. In sumenda vindicta canticum vetus est. Vicem pro vice. Cesset hoc vetus canticum, canamus novum. Ignosce illis quia nesciunt quid faciunt. Luc. 23. & Act. 7. Ne statuas illis hoc peccatum. De morte vetus canticum. Siccine separas amarara mors? Et Eccl. 41. O mors quam amara est memoria tua! Non audiat hoc ultra, sed novum. Philip. 1. Cupio dissolvi & esse cum

se cum

se cum Christo. Et, *Mihi vivere Christus, & mori lucrum*, Et Luc. 29
Nunc dimittis Domine servum tuum in pace. Et Pl. 4. *In pace in idipsum dormiam & requiescam*. Et Matth. 26. *Si non potest hic calix transire à me, nisi bibam illum, fiat voluntas tua*. Canticum vetuse est. *Bibamus, edamus, cras enim moriemur*. Suspendantur hæc organa, & audiantur nova. 1. Petr. 5. *Fratres sobrii estote*. &c. Luc. 1. *Videte ne graventur corda vestra in crapula & ebrietate*. Et Rom. 14. *Non est regnum DEI esca & potus*. *Cantate Domino canticum novum, cantate omnis terra*. Nec sufficit ut lingua & ore canamus, sed curandum, ut animus & cor à lingua non dissideant. Nec aliud verbis, aliud vitâ, operibusque canatur, sed canticum cum cythara conjungatur. Psal. 31. *In Psalterio decem chordarum psallite ei*. Decachordum Psalterium juxta D. Aug. in Pl. 9. significat decem præcepta legis. *Non est speciosa laus in ore peccatoris*. *Laudat verbo, blasphemat vitâ*. *Laudat canticum in verbis, sed non cytharâ in opere*. *Si verba sola dicis quasi canticum solum habes, cytharam non habes*. *Non valdè aures meæ inclinantur ad vocem cantoris, sed queso morem operantis*, inquit idem in Pl. 149. *Benè canit, qui glorificat, & portat DEum in corpore suo*. 1. Cor. 6. *Benè canit qui voluntatem Patris cœlestis facit*. *Benè canit qui in omnibus gloriam DEI quærit, sive manducet, sive bibat, sive alud quidquam agat*. 1. Cor. 10. *Benè canit, qui in omni tempore Dominum benedicit, & in cujus ore laus semper ejus*. Pl. 78. *Implemini ergò Spiritus, loquentes vobismetipsis in psalmis, & hymnis & canticis spiritu cantâtes, & psallentes in cordibus vestris Domino*. Ephes. 5. Et Col. 1. *Gratias agentes Deo & Patri qui dignos nos fecit in participatione sortis Sanctorum, in lumine, qui eruit nos de potestate tenebrarum, & transtulit in regnum dilecti Filii sui*. Si sic cantaverimus in hac vita, futurum est ut in æterna vita canamus canticum novum Beatorum, de quo D. Joann. Apocal. 5. *Quatuor animalia & viginti seniores ceciderunt coram Agno, habentes*

bentes singuli phialas, & cytharas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum. Et cantabant canticum novum dicentes, Dignus es Domine &c. Et rursum ibid. Dignus est Agnus, &c. Et iterum. Sedit in throno & Agno, benedictio, & honor, & gloria, & potestas in secula seculorum. Denique cap. 4. Sanctus, Sanctus, Sanctus, &c. Et. Dignus es Domine Deus nosse accipere gloriam, & honorem & virtutem, quia tu creasti omnia, & propter voluntatem tuam erant, & creata sunt. Beati, ergo, qui habitant in domo tua Domine in secula seculorum laudabunt te. Isai. 38. *Novas semper harmonias vox meloda concrepet, in jubulum prolata mulcent omnes organa. Digna, per quem sunt victores, Regi dant præconia.* Ut cavit S. Aug. in lib. de gloria paradisi.

STRENA V.

De Tempore, & tempeſtiva Pœnitentia.

Siquis nostrum ritè perpendat, justamque ad trutinam libret, non tantum SS. Patrum, verum etiam Ethnicorum vitam, is facile advertet, quam plerique Christianorum hujus ævi sint ipsis dissimiles, tum multis aliis in rebus, cum vel maxime in habenda temporis ratione, eoque fructuose & salubriter expendendo. Solebant enim hic non tantum SS. illi Patres ac Catholici Doctores, Cyprianus, Basil. Chrysoſt. Ambr. Hieron. aliique innumeri sanctissimi Viri, sed etiam Ethnici plurimi exactissimam habere temporis rationem, cum scirent nihil eo pretiosius inveniri, nec aurum ullum, nedum argentum illi conferendum. Hinc illud dictum Lycurgi. *Rectè eruditi temporis rationem habent.* Hinc & illud Democriti. *Pretiosissimum impendium tempus.* Hinc Theophrasti. *Sumptuosissimus tempus.* Hinc denique temporis æstimationem & usum Lucilio commendans epist. 1. *Vindica te tibi & tempus quod adhuc vel auferebatur, vel surripiebatur, aut excidebat, collige & serva. Peſvade tibi sic esse, ut scribo. Quadam tempora eripiuntur nobis.*

nobis, quedam ſubducuntur, quedam eſſuunt. Turpiſſima tamen eſt jactura que per negligentiam venit. Et ſi volueris attendere, magna vita pars elabitur malè agentibus, maxima nihil agentibus, tota aliud agentibus. Quem mihi dabis qui aliquod pretium tempori ponat, qui diem æſtimet? Sanè Plinius omne illud tempus periſſe arbitrabatur quod ſtudiis non impendiſſet, Titus Veſpaſiani Filius qui in ulcionem Dominici Sangvinis, ut ait Hieron. in 5. ad Galat. ſubverſis Jerololymis, Romam victor ingreſſus tantæ dicitur fuiſſe bonitatis ut cum quâdam nocte ſerò in cœna fuiſſet recordatus, quòd nihil boni illa die feciſſet, dixerit amicis. Hodie diem perdiidi. Dixit hoc ille ſine lege, ſine Evangelio, ſine doctrina Chriſtiana.

Verùm ſi nos quotquot Chriſti nomine gloriamur, ſervaremore collectionem noſtram, ac diligenter revolverem⁹ quemadmodum tranſegerimus elapſa pridem tempora, poſſemus, atq; adeò deberemus ſimilem in modum exclamare. Amici perdiidimus diem. Quid verò dum? imò hebdomodam, quid hebdomadam? imò menſem, quid menſem? imò annum. Vix quidquam à nobis boni præſtitum elapſo hoc anno, nulla vitæ emendatio ſecuta eſt. Quales fuimus primo anni præcedentis die, tales & heſterno eramus, qui fuit ultimus. Priore anni die eramus ſuperbi, vinolenti, luxurioſi, ebriofſi, injuſti, invidi, avari, &c. tales & noviffimus anni dies nos invenit. Heu perdiidimus diem & annos, perdiidimus tempus, tempus inquam tam præcioſum. Hanc tamen jacturam vix ſecum aliquis noſtrum perpendit, multò minus deplorat. Verùm, hanc cæcitatē plangit in multis S. Bern. ſerm. ad Soror. *Nihil præcioſius tempore, ſed heu nihil hodie vilis invenitur &c. O donec tranſeat tempus, quo divinam propitiare debueras pietatem, properare ad Angelicam ſocietatem, ſuſpirare ad amiſſam hereditatem, excitare remiſſam voluntatem, flere commiſſam iniquitatem. Dicere ſolent iſtius modi temporis decoctores, ut quid anxie curemus horulas, non nos ipſis,*

ipſis,

ipsis, sed ipsæ nobis factæ sunt? quasi verò ideo tempus in horas distinctum sit, non ut exacta ejus habeatur ratio, sed ut proli- bitu bonæ horæ consumantur. Quid autem fiat in secretis an- gulis cubiculi, dum sic tempus deperditur, dum sic luditur, au- di disertè ita de se, & contra se scribentem eundem Bern. term. 3. de Nativ. Dom. *Ludebam ego foris in platea, & in secreto regalis cubiculi super me ferebatur judicium mortis, &c.* Addamus si pla- cet huic D. Chrylost. hom. 57. in 9. Joann. *Propterea ingemisco, quia quod sit damnum, quod malum non intelligitur. Dedit tibi DEUS horam, ut eam coleres, tu eam incassum & inutiliter consu- mis. Queris quod sit damnum? si vel parum argenti amiseris, id omninò damnum altimas: si totos dies in diaboli operibus consum- pseris, nihil amisisse opinaris. Opus est in sacrificiis & precibus vi- tam omnem impendere: tu ad clamores, perturbationes, obscœna ver- ba, contentiones, intempestivas voluptates, in tuum cõvertis detrimen- tum. Et cum hac commiseris, quod damnum acceperis, interrogas? neq; intelligis omnia potiùs amittenda, quàm tempus. Aurum a- mittis, poterit recuperari, amissum tempus difficulter. Brevè nobis in presenti prebatur vita, qua nisi ut amur in necessariis, quid illuc migrantes faciemus? Dic queso, si cui Filiorum præciperes ut aliquam artem disceret, ille autem vel domi, vel alibi frustra tempus contere- ret, possetne apud Magistrum excusari? nonne diceret, convenimus, tempus statui. Si tibi non cura est ut apud me incumbat arti fi- lius, quomodo eum erudiemus? Hac & vobis dicenda. Nam exiget à vobis DEUS rationem. Vobis, inquiet, tempus dedi, ut pietatem & rectè vivendi artem erudiremini, vos incassum & inutiliter hoc tempus consumpsistis. Proinde mirandum non est, tempus in tremendo judicio advocandum in nostri damnationem, testan- te Jeremia Thr. 1. *Vocavit adversum me tempus.* Et ratio est illa, quam Psalmista explicat Pl. 118. *Tempus faciendi Domine dissi- perunt legem tuam, id est, Tempus ad faciendum, ad laboran- dum**

dum in vinea Domini, atque ad operandam ſalutem, vobis datum eſt: id tamen non ſolum non præſtiterunt impii, ſed etiam in ſuperbiam abuſi diſſipaverunt legem tuam juxta illud alterius Scripturæ Job 24. *Dedit ei DEus locum penitentia, & ipſe abutetur eo in ſuperbiam.*

Aliquando ergo DEus ſumet ſibi tempus ut contra temporis proditores judicet, Pl. 74. *Cum accepero tempus ego juſticias judicabo.* Quomodo enim non judicabuntur injuſticia, & temporis prodicio, cum & ipſæ juſticiae judicandæ ſint? tum profectò nobis denegabit temporis horam, qui ſanguinem ſuum nobis non negavit. Jurat enim Angelus Apoc. 10. per viventem in ſæcula ſæculorum *quia jam non erit tempus.* Dum ergo habemus tempus Gal. 6. operemur bonum. Ec Ephel. 5. Redimamus tempus, quoniam dies mali ſunt, & ſerò nimis deplorabimus meſſem tranſiſſe, finitam æſtatem, & nos ſalvos non eſſe. Jer. 8. Cogitemus & illud Apoſtoli 1. Cor. 7. *Hoc itaq; dico Fratres tempus breve eſt.* &c. Et alibi 2. Cor. 6. *Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies ſalutis.* Audiamus & illud Ezech. 7. *Venit tempus, appropinquavit dies, qui emit non lætetur.* Vivamus tanquam citò morituri, quia incertian craſtinum viſuri. *Quis ſcit an adjicient hodierna craſtina vita tempora Dei Superi?* Illuxit quidem nobis primus dies anni hujus; ſed quàm multos putatis præcedentis anni initio qui ſubitam longam vitæ uſuram promittebant ut & hunc diem viderent, qui tamen jam diu à vermibus corroſi in ſepulchris jacent, quorum *vita præciſa eſt velut à texente* Iſai. 38. quosque ſuccidit DEus dum adhuc ferè ordirentur. Quàm multos etiam exiſtimatis nunc primo hujus anni die ſuperſtites, qui mira hoc eodem anno agere ac tractare proponunt, qui tamen ſequentis anni non videbunt lucem? Nos ergo qui Chriſti D. beneficio hucusque reſervati ſumus aliis interim ex hac vita ſubito ereptis dicamus
cum

cum

cum Propheta Thren. 3. *Misericordia Domini quia non sumus præterito anno consumpti.* Et cum Pl. 93. *Nisi quia Dominus adjuvit me paulò minus in inferno habitasset anima mea.* Grati sumus Bethleemico nostro Regi, qui vitæ nostræ tam longas concessit inducias. Oremus eundem, ut merito ac virtute suæ dolorosæ circumcissionis, ac preciosi sanguinis hodiernâ die effusi, nobis gratiam largiatur, quâ adjuti præsentem annum transigamus cum omni pietate, justitia, ac sobrietate, ut in ipso fine anni sanctiores coram ipso inveniamur quàm in principio. Tum utiliter tempus nobis diviniçus concessum, salubriterque expendentes, tunc sapienter tempus redimamus. Unde etiam confidenter cum Apostolo Tit. 3. expectare poterimus *beatam spem, & adventum gloriæ magni Dei, & Salvatoris nostri Jesu Christi &c.* Demus etiam hoc anno operam, ut, quemadmodum in rebus pretiosis facimus, magnâ circumspectione, parsimoniâ, frugalitate, temporis thesauro utamur, eumque sic dispensemus, ut in res cæteras, puta, cibum, potum, somnum, aliasque humanas necessitates, quàm parcissimè impendamus, maximam verò e us partem Deo & animæ nostræ saluti demus. Quin verò suffuremur aliquid non modò de jocis, lusibus, fabulis &c. sed de somno etiam matutino, ut vel hoc ipsum tempus Deo laudando, gratiisque agendis consecremus ad exemplum Davidis Regis, qui regni negotiis interdum occupatus lucis exortum antevertere solebat, ut de seipso testatur Pl. 118. dicens. *Præveni in maturitate & clamavi &c.* Et ibid. *Prævenere oculi mei ad te diluculo. &c.* Magna proinde cæcitas eorum qui hanc rem pretiosam negligunt, miserè perdunt, dissipant, atque profligant, ocio, fabulis, lusibus, vanitatibus, & voluptatibus intenti & immerfi. His justo Dei judicio contingit, ut quia dum tempus habent, eo ad salutem uti nolunt, postea dum volunt, tempus eis denegeretur, *Veniet dies,* inquit Christus Salvator, Luc 17.

Quando

*Quando desiderabitis videre unum diem Filii hominis, & non videbitis. Sic quidam narrante D. Gregorio 4. Dial. 38. clamavit in hora mortis. Inducias usque ad mane! nec tamen ipsi concessa fuerunt. His enim simile quid accidit, quod Viatoribus qui dum in via interdum hærent, potant, ludunt, nec iter inceptum absolute proferant, nocte & tenebris ingruentibus, urbe excluduntur. Excitamus ergo omnem sollicitudinem, vigilemus, laboremus, tempestive pœnitentiam agamus. Magnum in mora periculum, breve tempus est. *Securus ad radicem posita.* Matth. 3. *Omnis arbor quæ non facit fructum bonum, & quidem pœnitentiæ dignum, excindetur & in ignem mittetur.* Luc. 15. *Nisi pœnitentiam habueritis omnes peribitis,* clamat Salvator. Dum ergo adhuc maturum est, dum tempus favet, dum cœlorum regnum pœnitentibus patet, pœniteamus: ne post, elapsâ impetrandi occasione, clauso cœlorum ostio, serò frustra que pœnitentiam agamus, & ad ea deveniamus inferorum loca, ubi nunquam nec fletus, nec dentium stridor est defuturus, & quotumvis clamantes nemo sit qui exaudiat. *Quia enim vocavi,* inquit DEI Sapia Prover. 1. *& renuistis, despexistis omne consilium meum, &c.* Quare ne nobis idem eveniat, *queramus Dominum dum inveniri potest.* Isai. 55. *Invocemus eum dum prope est.* Ambulemus, dum *lucem habemus.* Joann. 12. ne tenebræ nos comprehendant. Non *tardemus converti ad Dominum, nec differamus de die in diem.* Eccl. 5. *Subito enim veniet ira eius, & in tempore vindictæ disperdet nos.* Eccl. 12. *Meminerimus Creatoris nostri in diebus juventutis nostræ, antequam veniat tempus afflictionis nostræ, & appropinquent anni de quibus dicamus. Non placent nobis, antequam tenebrescant, Sol, Stella, & Luna, & revertantur nubes post pluviam: quando non clarè ob senium aspiciemus Solem & Lunam, & post egestam unam catharri nubem, alia veniet. Quando commovebuntur custodes domus, cum manus tremant: & nutabunt**

*tabunt viri fortissimi, genua quæ totum corpus sustinent. Et
 otiosa erunt molentes, dentes non molent cibum collapso ad il-
 lum appetitu, imminuto numero, & tenebrescent videntes per for-
 ramina, oculi, & claudent ostia in platea, cæteri sensus deficient,
 in humilitate vocis molentis, & consurgent ad vocem volucris gal-
 linacei ob inopiam somni, & obsurdescent omnes filia carminis,
 aures, quia obturabuntur arteriæ, per quas sonus permeat.
 Excelsa quoq; timebunt & formidabunt in via, timendo ascensum
 montium & saxa. Florebit amygdalus, canescet caput. Impin-
 gribitur locusta, & dissipabitur capparitis, pro quo alii legunt. In-
 curvabitur seu onerabitur dorsum, & dissipabitur concupiscen-
 tia; quoniam ibit homo in domum eternitatis sue, in sepulchrum.
 Et circuibunt in platea plangentes; de morbo unus alteri signifi-
 cando, antequam rumpatur funiculus argenteus, candida pellicu-
 la cerebri, & recurrat vita aurea, flavescat cutis. Antequam
 conteratur hydria supra fontem, & confringatur rota super cister-
 nam, oculi crepent, ubi fons lacrymarum. Antequam ergo
 hæc incommoda senectutis, & mala vicinæ mortis veniant, me-
 mento Creatoris tui in diebus juventutis tue. Hæc igitur longâ
 verborum serie, serio nos monet Ecclesiastes, ut tempestivè
 nos convertamus ad DEUM, poenitentiamque agamus in ju-
 ventute, & nullo modo in ultimos differamus dies. Ob quas
 etiam causas, stultum, periculosum, & præposterum est poe-
 nitentiam differre in finem annorum vel in senium. Primò
 quia tempus illud nobis incertum est, neque infallibiliter pro-
 missum. Qui enim verè poenitentibus promisit veniam, pec-
 cantibus non promisit vitam. Mors senibus est in porta, ju-
 venibus in insidiis: illis à fronte, his à tergo. Illi debent citò
 mori, isti possunt. Quid ergo putas te diu victurum, qui
 nullum diem habes securum? hæc inani spe vitæ innumeræ
 perie-*

perierunt animæ. Sic inter multos periit dives ille Evange-
 licus. Luc. 12. Cujus ager cùm uberrimos produxiſſet fructus,
 ſic intra ſe cogitavit, & dixit. *Quid faciam, quia non habeo hor-
 rea quò congregem fructus meos? hoc faciam, destruam horrea
 mea, & majora faciam, & illuc congregabo omnia quæ nata ſunt mi-
 hi, & dicam anima meæ. Anima mea habes multa bona.* &c. Interim
 dum infelix ita ſecum cogitat, audita eſt vox ſubitò illi dicens.
*Stulte hæc nocte repetent animam tuam à te, & hæc qua congrega-
 ſti cujus erunt?* Avicula ſedens in arbore quocunq̃e libet ſe
 evolare poſſe credit, ſed priusquàm evolaverit, eam inopina-
 tus iectus ſagittæ dejicit. Sic & tu longa vitæ promittit tempo-
 ra & mirabilia facere diſponis, & neſcis an in veſperam ſis vi-
 cturus, & non ſubita morte, ut plurimis contigit, ſis abripien-
 dus. Quænam ergò poteſt eſſe major infania, quàm hominem
 propriâ ſuâ authoritate velle diſponere de tempore futuro,
 non aliter atq̃e ſi ipſe eſſet Rex temporum, atq̃e momen-
 tis, quæ Pater in ſua poteſtate poſuit, præſſet. Et ſi Filius
 DEI, Apoc. 1. & 3. ſolus habeat claves vitæ & mortis, ut clau-
 dat & aperiat, cui & quando illi placet, quomodo audeat vi-
 lis homuncio, imò vermiculus hanc ſibi poteſtatem uſur-
 pare?

Secundò, quia pœnitentia ſera rarò vera. Audi D. Aug. hom.
 41. inter L. *Si quis poſitus in ultima neceſſitate ſua aegritudinis volue-
 rit accipere pœnitentiam, & accipit, & mox reconciliatus hinc abit, fa-
 teor vobis, non illi negamus quod petit, ſed non præſumimus quòd bene
 hinc exit. Si ſecurus hinc exierit, ego neſcio, pœnitentiam dare poſſu-
 mus, ſecuritatem dare non poſſumus. Nunquid dico, damnabitur? ſed
 nec dico, liberabitur. Vis ergò à dubio liberari? vis quòd incertum eſt
 evadere? age pœnitentiam dum ſanus es. Si ſic agis, dico tibi, quòd ſe-
 curus es, quia pœnitentiam egisti eo tempore quo peccare potuiſti. Si*

G. 2. *et non inſuetudine idem enim*

enim vis agere poenitentiam, quando jam peccare non potes, peccata te dimiserunt, non tu illa. Ideò rursum idem salubriter monet de vera & falsa poenitentia cap. 17. Nullus, inquit, existimet, qui a peccare non potest. Arbitrii enim libertatem quarat, ut dolere possit peccata commissa, non necessitatem; qui prius itaq; à peccatis relinquitur, quàm ipsa relinquat, ea non tam liberè, quàm ex necessitate condemnat. Quem ergo seriò poenitet, oportet non solum demereri Judicem, sed diligere quia sine charitate nemo saluus esse potest. Ideòque qui prorogat poenitentiam usque in horam mortis videtur is non ex voluntate, neque ex charitate, sed ex necessitate poenitentiam agere. Talis videtur fuisse poenitentia Semei 1. Reg. 16. quam fecit ob delictum in Davidem Regem commissum, cum à facie Absalonis fugeret, qui Semei cum jam videret ad Davidem victoriam inclinasse, considerans punitionem sibi verisimiliter instare, descendit cum viris de Benjamin, prostratusq; coram Rege veniam delicti rogavit. Quod cum Abisai vidisset, dixit. Nunquid pro his verbis non occidetur Semei qui maledixit Christo Domini? Sac. Aus vero Rex non ignorans quàm exigui meriti hæc fuerit poenitentia, tunc quidè factum dissimulavit, tamen inultum noluit: Sed jam morti proximus non vindictæ cupiditate, sed justitiæ zelo, præcepit Filio suo ne pateretur illum innoxium, qui, & postmodum eundem Semei occidi iussit. Eiusmodi videtur multorum Christianorum poenitentia, qui cum totâ vitâ DEUM offendendo in peccatis perseveraverunt, cum appropinquaverit hora reddendæ rationis, ubi mortem adesse, sepulchrum apertum, & præsentem Judicem viderint, intellexerintq; non inveniri fortitudinem, non potentiam contra illam infinitam potentiam, & quod in illo momento determinabitur, est semper duraturum, convertuntur ad Judicem orationibus, & protestationibus utinam veris & sinceris! Sed experientia docet, tales ubi periculum mortis evaserunt, confestim omnium promisso-

missorum oblivisci, & tanquam sues ad volutabrum reverti, quod argumento est, eos non ex amore DEI, sed ex timore quodam servili fecisse ea quæ fecerunt, more eorum qui in periculis maris constituti nihil non sanctum promittunt, qui tamen portum assecuti protinus obliviscuntur promissionis factæ, & votorum suorum nullam rationem habent. Quia igitur fera illa pœnitentia rarò vera & sincera est, magis ex timore mortis, quàm ex DEI amore proficiscens, nequaquam tam diu differenda.

Sed etsi ut plurimum talis pœnitentia vera esset, nihilominus periculosissimum est eam in illud tempus prorogare. Quomodo enim scis eo tempore te acturum pœnitentiam cum enim sit speciale DEI donum, quod non omnibus datur, imò quod multis justo DEI judicio denegatur, quomodo audes hoc donum tibi promittere in ultimo vitæ, qui præteritos omnes annos in vitiis consumpsisti? An nescis Greg. *hæc animadversione percuti peccatorem, qui vivens oblitus est DEI, ut & moriens obliviscatur sui?* An nescis cor hominis peccatoris tum minus ad DEUM posse elevari & in exercitiis veræ pœnitentiæ posse occupari, quando tot obstant perturbationes ex vehementia dolorum, ex amissione rerum temporalium, ex jactura amicorum, ex apprehensione imminentis mortis & futuri mox judicii? An nescis te etiam tum vehementius à diabolo impugnandum? quomodo igitur tam repente diaboli laqueis te explicare poteris infirmitate depressus, quibus te sanus extricare non potuisti? quomodo tam citò ab eo deficies, & Christo militare incipies, quando de prælio est exeundum? quomodo arbor quæ semper arida fuit, tunc virere & florere poterit cum jam ad radicem securis posita est ut excindatur, & in ignem mittatur? Dices fortassè & obtendes quosdam in vineam Domini novissimâ horâ venisse Matth. 20. & mercedem accepisse

pisse cum aliis qui primo manè venerant: imò latronem invenisse misericordiam jam jam moriturum. Audi, hæc scito esse privilegia paucorum quibus tu fidere non debes, cum nescias an eadem gratia tibi sit præstanda. Arripit quis iter Romanam versùs, invenit fortè marsupium plenum auro, quo iter ad finem perficere possit, quia hoc semel fortassè & valdè casu contigit, tu iter illud peracturus pecuniam tecum non deferes confidens te similem thesaurum reperturum? nimis manifesta hæc foret stulticia, rarissimè enim talis casus accidit. Quod verò attinet vocatos ultimò, illi faciebant, quod in se, stabant parati, prospiciebant ut quis vocaret. Ita novissimà horà hominem à Deo vocari, & ab eo trahi, rarò contingit. Nimis igitur stultus es si spe istà differas poenitentiam. Quare si sapias, compara tibi nunc provisionem itineris tui, longa enim tibi restat in coelum via. Præpara tempestivè oleum in vasis tuis, ne serò veniens cum fatuis Virginibus Matth. 26. excludaris à regno coelorum. Audiamus igitur Conclusionis loco D. Ambr. salubriter ita admonentem lib. 20. de Poenit. cap. 1. *Agenda est poenitentia maturè, ne fortè Evangelicus ille Pater-Familias qui arborem ficum plantaverat in vinea sua, veniat, & fructum in ea querens, si non inveniat, dicat cultori vineæ suæ Luc. 13. Succide illum ut quid etiam terram occupat. Et nisi cultor vineæ interveniat dicens, Domine dimitte illam & hoc anno &c. Stercoremus ergo & nos agrum hunc quem possidemus, & imitemur laboriosos agricolas, quos non pudet simo pingvi satiare terram, & immundo cinere agrum aspergere, ut fructus uberiores colligant. Quemadmodum Stercoremus docet Apost. Philip. 2. Omnia existimo ut Bercora ut Christo placere. 2. Cor. 6. Legerat quòd Abraham Gen. 18. dum se ster-
cus & cinerem fatetur summà humilitate, invenit apud DEUM gratiam. Legerat quòd Job 42. in Berquilinio suo sedens, omnia qua
ami-*

amiserat recuperavit. Legerat prophetantem David Psal. III. Quod DEUS de terra suscitet inopem, & de stercore erigat pauperem. Et nos ergo non erubescamus fateri Domino peccata nostra, pudor est ut unusquisq; sua crimina prodat, sed ille pudor agrum suum curat, spinas tollit perpetuas, sentes amputat, fructus exhibet quos jam mortuos esse credebat. Sequere illum qui bene arando agrum suum fructus quasiuit eternos. Maledicimur, inquit, & benedicimus: persecutionem patimur & sustinemus, blasphemamur & obsecramus, tanquam purgamenta huius mundi facti sumus. Si & tu sic araveris, seminabis spiritualia. Ara ut peccatum auferas, fructum acquiras.

STRENA VI.

De Mortis Memoria.

DAbo vobis in Strenam hanc die Reliquias Sanctorum. Joannes Damascenus, pius & antiquus Scriptor atque Ecclesie Doctor describens vitam Josaphat & Barlaam, eorumq; gesta ac peregrinationem, refert hos Sanctissimos viros secum ferre solitos ossa quaedam, seu reliquias SS. Martyrum, eaque in magno habuisse pretio. Cumq; aliquando rogarentur a quodam Principe viro, quam ob causam hanc mortuorum ossa quotidie circumferrent, responderunt, sese hanc observare consuetudinem ob varias considerationes. 1. In memoriam talium Martyrum vitam defunctorum. 2. Ut per aspectum sacrarum reliquiarum subinde excitari possent ad eos imitandum. 3. Ut per contactum eorundem ossium, quae sanctificata fuerunt per Spiritum S. etiam ipsi sanctificari possent. 4. & postremo. Ut videntes hanc ossa semper reminiscerentur futuræ mortis.

Nimirum usq; adeo existimabant salutarem illi viri mortis esse recordationem, ut ob hoc potissimum mortuorum ossa secum deferrent. Sed quid mirandum quod illi hoc sibi persuasum habuerint,

buerint,

buerint, cum & hoc ipsum Plato Philosophus Ethnicus licet sibi persuasum habuisse videatur. Docet enim ille in Phædone, *Summam Philosophiam esse mortis meditationem.* Eò, quòd hujus rei meditatio magnum obijciat peccatis obstaculum ac remoram. Quòd equidem disertissime Scriptura testatur Eccl. 7. *In omnibus operibus tuis memorare novissima, & in æternum non peccabis.* Quasi diceret, hoc fræno sic compesces & constringes omnes passiones & appetitus carnales, ut non facile in ullum peccatum mortale præcipiteris. Hinc quidam antiqui Reges ac nominatim Philippus Macedonum, constituebant certum aliquem cui demandabant hoc ministerium, ut quotidie matutino tempore accurreret ad ostium cubiculi sui, diceretq; hæc verba. *Domine mi Rex meminervis te moriturum, seu memento esse hominem.* Ipsâ etiã die, quâ Imperatores solent coronari, quatuor aut quinque artifices cum lapidibus diversi generis ad coronatum ingrediuntur, & ipsum metinterrogant. Ex quo ô Imperator, horum lapidum tuum monumentum fabricemus? Philosophi etiã qui Brachmani dicebantur, solebant apertum quoddam sepulchrum ante fores ædium suarum construere, ut intrantes & exeuntes semper mortis reminiscerentur, & à peccatis tantò magis sibi caverent. Sed jam ad vos Christianos, quid putatis causæ esse, quòd olim DEUS volens instruere Jeremiam Prophetam cap. 18. mandaverit illi, ut iret in domum figuli, ibiq; verba DEI audiret? an non potuisset illi Dominus loqui loco alio? equidem poterat, sed voluit eum in domo figuli audire verba sua, ubi in luto & terra operabatur, ut eò melius humanæ conditionis, ejusque fragilitatis ac mortalitatis memoriam teneret, sciretque homini jam pridem dictum. *Memento quia terra es, & in terram reverteris.* Quemadmodum ergo DEUS Prophetam misit in domum figuli ut ibi discerret ac audiret verba divina, ita ego vos mitto omnes ad domum

sepul.

sepulchri tanquam scholam famosissimam, ut ibi coelestem, quendam Philosophiam hauriatis. Ibi enim discetis, quàm sit brevis, fragilis, caduca, fallax, & inanis humana vita. Ibi discetis vitam nostram esse *ventum* Job. 7. Ibi discetis vitam nostram esse *fanum* Pl. 102. Ibi discetis vitam nostram esse momentum Isai 10. Ibi discetis vitam nostram esse *vaporem* Jacob 4. Ibi discetis vitam nostram esse *umbram* Pl. 108. Ibi discetis vitam nostram esse *succisum florem* Pl. 101. imò flore succiso deteriore & infeliciores. Flos namque licet succisus, ficcus, marcidus, adhuc benè olet, homo autem falce mortis sectus, mox corrumpitur, putrescit, ac gravissimè foetet. Denique ibi discetis vitam vestram esse *vanitatem* Pl. 38. *Verùm tamen universa vanitas omnis homo vivens.* Et Eccl. 1. *Vanitas vanitatum & omnia vanitas.* An non mera vanitas est quòd in hoc mundo amplissima & pretiosissima quæramus palatia, cum tamen in sepulchro contentos nos oportebit esse angustissimo & vilissimo novem vel decem pedum domicilio? ut merito Alexandrum irriserint, qui de eo post mortem dixerunt Plut. in Alex. *Heri Alexandro totius terra spatium non sufficiebat, hodie Alexandro sufficere debet sepulchrum vel quatuor ulnarum.* *Heri Alexander terram oppressit, hodie Alexander terrâ opprimitur.* An non summa vanitas, quòd hic in mundo corruptibili hoc nostrum corpus tam pretiosis & exquisitis adornemus vestibus, quòd in sepulchro operietur serpentibus ac bufonibus? An non summa vanitas, quòd hoc moriturum corpus tam delicatis fovere delectat alimentis, quòd futurum est alimentum insectorum? An non summa vanitas, hoc mortale corpus hic tam splendida ac opima ambire convivia ac epulas, quòd tam horrendi convivæ epulaturi vermes dico, serpentes, bufones, mures. Ibi discetis hoc nostrum corpus quòd aliquando servi ac famuli stipaverunt ac defenderunt contra

H

adversa-

adversariorum incurtus, jam à nullo amplius defendi contra morsus venenatorum animalium. Verè univèrsa vanitas omnis homo vivens. Rursum in hac schola disceris non esse feliciorè Regum, Principum, ac Imperatorum sortem quàm rusticorum, & mancipiorum. *Pallida mors a quo pulsat pede pauperum tabernas Regumq; turres.* Contemplare nunc obsecro cineres alicujus pauperis, & contemptibilis homuncionis, eosq; confer cum cineribus ac ossibus ditissimi ac potentissimi Regis vel Imperatoris, & vide num eos discernere poteris. Imò ad hoc convoca omnes Philosophos, Doctores, Sapientes, Medicos, &c. ut tibi dicant, quænam sit horum discretio, & vide utrum id præstare poterunt? Sanè in 4. Reg. 9. legimus quòd cum pulcherrima illa, florentissima, ac potentissima quondam Regina Jezabel de fenestris præcipitata, atq; à canibus maximâ sui parte dilaniata, transeuntes dixerunt, & cum stupore magno exclamaverunt. *Heccine est illa Jezabel?* illa inquam Jezabel, nobilis, famosa, venusta, potens ac gloriosa? Illa, iterum dico, Jezabel, quam omnes suspiciebant, venerabantur, adorabant? Illa Jezabel, cujus imperio ac nutu, parebant universi? Eheu quàm jacet contemptibilis, ignobilis, ignominiosa? quænam hæc tam stupenda metamorphosis? Ad eundem modum si nunc quisquam nostrum sepulchrum aliquod aperiret, in quo fortè jacet famosa & formosa quædã fœmina, sive puella cujus amore tantoperè inescatus eras, cujus aspectum tantoperè amiebas: videns hoc ipsum corpus scaturire fœdisissimis vermibus, ac omninò corrosum & dilaniatum improbis eorum moribus, annon stupefactus exclamares. Hoccine illud corpus cujus elegantiam, ac compositam venustatem toties admiratus fui? ubi nunc rubicunda facies tibi depicta? ubi nunc coruscantes oculi? ubi nunc disertissima & melliflua lingua, ubi ornata comæ & capillitia? ubi pretiosa vestes? ubi famulorum ac famularum turba? ubi musici ac tibicines? ubi ludi, ubi voluptuosa convivia? Eheu nihil

hil horum hic intueor: *Transferunt illa omnia tanquam umbra, & tanquam nuncius præcurrens, & tanquam navis que transit fluctuantem aquam, cujus cum præterierit, non est invenire vestigium.*

Hanc dico tam salutarem doctrinam possētis haurire in schola illa sepulchri si frequenter illam adiretis, ac dociles & attentos discipulos ibidem vos præberetis. Sed proh dolor, pauci hanc scholam adeunt, aut si adeunt, parum in ea proficiunt. Equidem crediderim esse fanaticum aliquem cacodæmonem qui ab hac nos tam utili schola arceat, qui hujus rei de qua agimus, meditationem, contemplationem, & Philosophiam, nobis avertat, vel excutiat. Quis foret enim alioqui possibile ut hujus rei tam citò eventuræ, tam alta nos oblivio caperet?

Omnes viam mortis ingredi necesse est, testatur hæc natura, docet experientia, clamat Scriptura, *statutum est omnibus hominibus semel mori.* Non licet hic nobis uti vocabulo, *fortè*, sicut faciebat Eva cum diceret, *ne fortè moriamur.* Sed vocabulo, *certò*, & *infallibiliter.* In omnibus sermonibus vocabulum *fortè* locum habet, hic verò minimè, &c. Sit ergò cuilibet quilibet annus suspectus, sit & quilibet mensis, quælibet dies, quælibet hora, &c. Et cogitemus singula horum dum currunt, nobis esse postrema juxta illud Eccl. 38. *Mihi heri, tibi hodie.* Si sic fecerimus, futurum est ut maturante morte non timeamus, sed cum fiducia dicamus, *Mori non timeo in Christo.*

PARS SECUNDA.

Strenæ Particulares.

STRENA I.

De his quæ fuerunt circa Nativitatem Christi,

Seprem sunt in Ecclesia Status seu conditiones hominum, 1. Magistratus Ecclesiasticus. 2. Magistratus civilis. 3. Status

H 2

Vir-